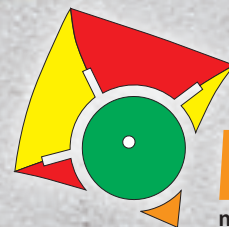

OPAS

**Apu- ja toimintavälineitä
vaikeasti vammaisille
lapsille ja aikuisille**

MALIKE
matkalle, liikkeelle, keskelle elämää

SISÄLTÖ

Apu- ja toimintavälineitä vaikeasti vammaisille lapsille ja aikuisille	3
Oikeus tarvittaviin apuvälineisiin	4
ISO 9999 apuvälineluokitus	5
Pyöräily	6
Maastovälineitä	17
Talvivälineitä	31
Luistelu, hiihto ja lumella liikkuminen	32
Soveltava alppihiihto ja lumilautailu	38
Välineitä vesille	45
Muita välineitä	48
Ratkaisuja asennon tukemiseen	57
YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista	59
Apu- ja toimintavälineen hankinnan askeleet	59

OPAS Apu- ja toimintavälineitä vaikeasti vammaisille lapsille ja aikuisille

TEKSTI Tanja Tauria, Susanna Tero ja Antti Tulasalo

KANSIKUVA Susanna Tero

TAITTO Sonja Aitamurto tmi

PAINO Offset Ulonen Oy, 2019

JULKAISIJA Kehitysvammaisten Tukiliitto ry Malike
Sumeliuksenkatu 18 B 3 krs 33100 Tampere
www.malike.fi

KUVA Malike

Apu- ja toimintavälineitä vaikeasti vammaisille lapsille ja aikuisille

Malikkeen tehtävänä on edistää vaikeasti vammaisten ihmisten mahdollisuuksia osallistua ja saada kokemuksia uusista asioista.

Esittelemme tässä oppaassa apu- ja toimintavälineitä, joiden käytöstä meillä on laaja kokemus vaikeasti vammaisten lasten ja aikuisten kanssa.

Tarjoamme neuvontaa toimintavälineiden käyttöön ja hankintaan. Testaamme ja käytämme toimintavälineitä omassa toimintassamme mahdollistamaan vaikeasti vammaisten ihmisten osallistumista. Nostamme esiin vaikeasti vammaisten ihmisten tarpeita, oikeuksia ja kokemuksia. Tuotamme myös materiaalia tiedon lisäämiseksi.

Toimintavälineitä voi kokeilla tapahtumissa ja kursseilla. Niitä voi myös vuokrata lyhytaikaiseen kokeiluun ennen oman välineen hankintaa tai tilapäiseen käyttöön esimerkiksi lomamatkalle. Toistuvaan ja jatkuvaan toimintavälineiden tarpeeseen emme pysty vastaamaan. Toimintavälineet ovat vuokrattavissa silloin, kun ne eivät ole Malikkeen omassa kurssi- ja koulutuskäytössä.

Olemme yli 20-vuotisen toimintamme aikana havainnoineet ja kuulleet runsaasti kokemuksia vaikeasti vammaisten lasten perheiltä, heidän lähi-ihmisiltään ja alan ammattilaisilta toimintavälineiden tuomista mahdollisuuksista, hyödyistä ja vaikutuksista.

KUVA Malike

Oikeus tarvittaviin apuvälineisiin

Vammainen henkilö tarvitsee arkinsa sujumiseksi sekä toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja edistämiseksi usein erilaisia apu- ja toimintavälineitä. Vammaiselle henkilölle voidaan hakea apuvälineitä useiden lakien nojalla.

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista on Suomessa voimassa lainvoimaisena ja velvoittaa päätöksentekijöitä toimimaan sen mukaan. Yleissopimuksen artiklat eivät ole toiveita, vaan määräyksiä siitä, kuinka tulee toimia kohti vammaisten ihmisten yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja itsemääräämisoikeutta. Sopimus velvoittaa myös edistämään vammaisille ihmisille tarkoitettujen, kuntoutukseen liittyvien apuvälineiden ja apuvälineteknologian saatavuutta, tuntemusta ja käyttöä.

YK:n lasten oikeuksien sopimuksen pääperiaatteena puolestaan on mm. se, että aikuisten on tehtävä päätöksiä, jotka ovat lasten parhaaksi. Vammaisen lapsen tulee saada parasta mahdollista apua, joka edistää hänen itseluottamustaan ja osallistumistaan.

Terveystieteiden laissa ja valtionneuvoston asetus lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta velvoittavat apuvälineyksiköitä tekemään yksilöllisiä ratkaisuja, huomioiden asiakkaan toimintakyky,

elinympäristö ja elämäntilanne. Asetuksen mukaan tavoitteena ei ole pelkkä selviytyminen päivittäisestä elämästä, vaan myös toimintakyvyn heikkenemisen ehkäisy, ylläpitäminen tai edistäminen tulee huomioida.

Lakia ja asetusta alempitason ohjeistus Valtakunnalliset apuvälineen luovutusperusteet -opas ei ole luonteeltaan sitova, vaan ohjeistus minimitasosta. Apuvälineen tarvitsijan yksilölliseen tarpeen arviointiin perustuvalla harkinnalla ohjeesta voidaan poiketa. Yksilöllisen tarveharkinnan perusteella minkään CE-merkityn (93/42/ETY) apuvälineen luovuttaminen ei ole poissuljettu.

Vammaispalvelulain nojalla sosiaalitoimesta voi hakea tukea harrastus- ja vapaaajan välineiden hankintaan. Kehitysvammaisille ihmisille toimintavälineitä voidaan hakea myös erityishuoltolain nojalla. Vammaispalvelulaki on säädetty ensisijaiseksi vammaisten henkilöiden erityispalveluita koskeväksi laiksi, mutta myös kehitysvammalaki on yhä voimassa. Se tulee käytännössä laajasti sovellettavaksi järjestettäessä kehitysvammaisten henkilöiden palveluita ennen muuta sen vuoksi, että sen soveltaminen on joidenkin palveluiden osalta asiakkaalle edullisempaa.

KUVA Anu-Maija Kärjä

ISO9999 -apuvälineluokitus

Erilaisia apuvälineitä on paljon, moneen erilaiseen toimintaan ja tarpeeseen. Apuvälinetiedon hallintaa helpottamaan on laadittu kansainvälinen apuvälineluokitus. Apuvälineitä koskevaa tietoa voidaan järjestää luokituksen mukaan.

Apuvälinealalla on monia toimijoita kuten sairaanhoitopiirit, terveyskeskukset, Kela, vakuutuslaitokset, järjestöt ja apuvälineyritykset. Ne tarvitsevat apuväline-

toimintaansa yhteisen kielen, jonka apuvälineluokitus tarjoaa. Yhteisenä kielenä apuvälineluokitus helpottaa välineiden kierrätystä, lainausta, tilastointia ja vertailua.

ISO 9999 apuvälineluokitus on kansainvälinen. Tämä tarkoittaa sitä, että ISO-numerokoodilla voi etsiä apuvälinetietoa mistä tahansa apuvälinetietokannasta, joka on tehty apuvälineluokituksen mukaan.

Lähde: Terveyskylä.fi

<https://www.terveyskyla.fi/kuntoutumistalo/ammattilaisille/apuv%C3%A4lineet/apuv%C3%A4lineluokitus>. Luettu 15.10.2019.

Valtaosalle Malikkeen toimintavälineistä löytyy luokka ja paikka ISO 9999 apuvälineluokituksesta.

KUVA Malike

Pyöräily

Vaikeasti vammaisille lapsille ja aikuisille soveltuvia polkupyöriä on useita eri malleja ja merkkejä, yksin- tai kaksin ajettavia.

Peräkkäin ja rinnakkain poljettavat apuvälinetandemit sekä peräpyörät ovat nimenomaan suunniteltu mahdollistamaan kuntouttava pyöräily. Niillä varmistetaan pyöräilyyn liittyvät turvallisuustekijät silloin, kun pyöräilijällä on esimerkiksi hahmotus-, näkö- tai ymmärtämisen haasteita.

Pitkäkestoisen toistuvan polkemisliikkeen kuntouttavat vaikutukset ovat sa-

mat riippumatta polkupyörän renkaiden tai polkijoiden lukumäärästä ja sijainnista polkupyörällä.

Aktiivisten kaksin poljettavien polkupyörien lisäksi on myös niin sanottu kuljetuspolkupyöriä, jotka soveltuvat käyttäjille, joiden toimintakyky ei mahdollista polkemisliikettä. Myös nämä kuljetuspyörät aktivoivat vaikeasti vammaista pyöräilijää antaen erilaisia aistiärsykeitä kuten tärinää, heiluntaa, ääniä ja tuntoaistimuksia. Ne mahdollistavat myös päivittäistä asioiden hoitamista, sosiaalista osallistumista ja liikkumista lähiympäristössä.

Erityispyörät

Erityispyörien ohjaaminen poikkeaa tavallisen kaksipyöräisen polkupyörän ohjaamisesta. Pyörien turvallinen käyttö tulee varmistaa harjoittelemalla pyöräilyä ensin ilman avustettavaa pyöräilijää ja perehtymällä käyttöohjeisiin.

Huomioithan nämä: Kolmipyöräisten polkupyörien leveys vaikuttaa ajamiseen. Kaksi vierekkäistä rengasta (edessä tai takana) on huomioitava pyöräillessä, sillä kalteva tien pinta pyrkii kääntämään vierekkäisten renkaiden ajolinjaa. Lisäksi on varottava, ettei toinen pyörä putoa alas esimerkiksi jalkakäytävän reunalta ja aiheuta kaatumisvaaraa. Peräpyörän kohdalla on huomioitava yhdistelmän pituus, koska yhdistelmän kääntösäde on tavallista pyörää laajempi ja siten käännoksissä peräpyörä hiukan ”oikaisee” ajolinjalta.

Pyöriin on saatavissa erilaisia lisävarusteita käyttäjän tarpeen ja pyörän mallin mukaan. Esimerkiksi polkimiin voidaan asentaa säärituet tai poljinkammenlyhentäjät. Istumista tukevia lisävarusteita ovat lantiotuki, vartalotuki, sivutuet, niskatuki ja turvavyöt. Tietyissä polkupyörämalleissa pyörän satulan/istuimen etäisyys polkimista on säädettävissä. Pyöräilijälle tulee etsiä aina sopiva ajoasento ennen lähtöä sekä tarkistaa säädöt pyöräilyn aikana ja korjata niitä tarvittaessa.

Osa pyöristä on varustettu pyöräilyä keventävällä sähkömoottorilla. Ne saavat tehonsa akusta, jota tulee ladata säännöllisesti latauslaitteella ajojen välisinä aikoina sekä talvisäilytyksen aikana. Sähköpyörien akut tulee säilyttää lämpimässä, jotta niiden laatumiskyky säilyy.

Pyöräkohtaiset tarkemmat ominaisuudet ja ohjeet löytyvät käyttöohjeista.

Kolmipyöräinen polkupyörä

Tiger Trike Tomcat

ISO 9999: 12 18 06

KUVA Malike

Tiger Trike -lastenpyörä soveltuu pienille lapsille 18 kk ylöspäin tai 75 cm:n pituudesta alkaen. Polkupyörän pedaalien välinen etäisyys on suunniteltu niin pieneksi, että pyörä soveltuu pienen lapsen lantion mitoille. Pyörä on pakkonapainen, eli polkimet pyörivät renkaiden mukaan ja pakottavat jalat polkemisliikkeeseen. Tiger Trike -pyörää on kahta eri kokoa, 12” ja 14” renkailla.

Pyörään on saatavissa hyvät vartalon-, lantion- ja pään tuet, joilla mahdollistuu paljon tukea tarvitsevan pyöräilijän asennon tukeminen. Pyörä on varustettu työntöaisalla, jossa on ohjaus sekä jarru avustajaa varten. Tämä mahdollistaa tur-

vallisen pyöräilyn lapsille, jotka eivät vielä pysty hallitsemaan samanaikaisesti polkemista, ohjaamista ja ympäristön havainnointia. Taitojen kehittyessä on mahdollista siirtyä käyttämään avustajan ranteeseen kiinnitettävää karkuremmiä, joka on kytketty polkupyörän jarrutoimintoon.

Pienimmän pyörän pituus on työntökahvan kanssa 130 cm ja ilman kahvaa 97 cm. Pyörän paino on 19 kg, leveys 62 cm ja korkeus lisävarusteista riippuen 65-95 cm. Minimi haaramitta on 29 cm. Pyörän istuimen korkeus on säädettävissä 39-51 cm korkeudelle. Käyttäjän maksimipaino on 20 kg.

Kolmipyöräinen polkupyörä

Momo Schucmann

ISO 9999: 12 18 06

KUVA Malike

Momo-kolmipyörässä on matala runko, joka helpottaa pyörän päälle nousemista esimerkiksi silloin, kun pyöräilijällä on tasapainovaikeuksia tai liikerajoituksia alaraajoissa. Momo-kolmipyörää on saatavissa viittä eri kokoa (12”-26”), joten siitä löytyy sopiva koko lapsesta aikuiseen.

Pyörässä on kaksi takapyörää ja se on mahdollista varustaa työntöaisalla, jossa on ohjaus ja jarru avustajaa varten. Tämä mahdollistaa turvallisen pyöräilyn pyöräilijöille, jotka eivät vielä pysty hallitsemaan samanaikaisesti polkemista ja ohjaamista sekä ympäristön havainnointia.

Pyörän ohjaustangon korkeutta ja kallistuskulmaa voidaan säätää, kuten myös satulan korkeutta ja sijaintia eteen-taakse-suunnassa. Momo-kolmipyörään on saatavissa paljon varusteita, joilla voidaan tukea pyöräilijän ajoasentoa: säädettävä lantio- ja selkätuki, turvavyö tai -liivi ja sääri- tai jalkatuet. Pyörään on mahdollista saada myös apumoottori, joka keventää ja helpottaa ajoa, jos esimerkiksi pyöräilijän lihasvoima ei riitä polkemiseen itsenäisesti.

Malikkeella olevan 20” kokoisen pyörän haaramitta on 52-67 cm ja sen maksimikuormitus on 80 kiloa.

Peräpyörä

Tonicpouss Rupiani

ISO 9999: 12 18 15

KUVA Malike

Tonicpouss-peräpyörä soveltuu lapselle, jolla on vaikeuksia itsenäisessä ohjaamisessa, ympäristön havainnoinnissa, jarruttamisessa tai jonka lihasvoima ei riitä polkemaan pitkiä matkoja. Pyörässä on vartalogituki ja turvavyö asennon tukemiseen. Peräpyörää voidaan käyttää tandem sijasta esimerkiksi lapsilla, joilla on näkemisen, hahmottamisen tai ymmärtämisen haasteita. Pyörää on neljä kokoa, pienimmän pyörän vaatima minimihaaramitta on 35 cm ja suurimman pyörän maksimikantavuus alle 90 kg.

Tonicpouss-peräpyörässä on kaksi pyörää rinnakkain, joten se on yksipyöräistä peräpyörää vakaampi malli. Se kytketään

vetokoukullaan tavallisen pyörän satulaputkeen. Vetokoukun kiinnittämiseen tarvitaan kiinto- tai jakoavainta.

Satulan vartalogituen korkeutta ja etäisyyttä satulasta voidaan säätää. Vartalogituessa on pituussäädettävä turvavyö. Peräpyörän ohjaustangossa on korkeussäätö sekä eteen-taakse-kallistuksensäätö. Säätämiseen tarvitaan kuusiokoloavainta. Pyöräillessä tangon tulee olla sellaisella etäisyydellä, että lapsi saa siitä hyvän tuen eikä siihen tarvitse kurkotella. Polkimiin voidaan kiinnittää jalkatuet, jotka pitävät jalat paikallaan polkimissa. Peräpyörän vetoaisa taittuu kuljetuksen ajaksi.

Noja- ja peräpyörä

Trets Hase

ISO 9999: 12 18 06 ja 12 18 15

Hase Trets -pyörää voi käyttää niin nojapyöränä itsenäisesti ohjaten kuin polkupyörän perään kiinnitetävänä peräpyöränäkin. Kahden rinnakkaisen takapyörän, matalan painopisteen ja tuolimaisten istuimen ansiosta ajokokemus on vakaa ja turvallinen. Peräpyörä soveltuu lapselle tai pienikokoiselle aikuiselle, jolla on tasapainovaikeuksia, vaikeuksia itsenäisessä ohjaamisessa, ympäristön havainnoinnissa tai jarruttamisessa. Se on hyvä vaihtoehto myös pyöräilijälle, jonka lihasvoima ei riitä polkemaan pitkiä matkoja esimerkiksi kuljettaessa pyörällä paikasta toiseen tai perheen pyöräretkellä. Peräpyörää voidaan käyttää myös tandem sijasta lapsella, jolla on näkemisen, hahmottamisen tai ymmärtämisen haasteita.

Hase Trets soveltuu noin 110-150 cm pituiselle käyttäjälle. Pyörässä on vaihteet ja turvavyöt. Pyörän rungon pituutta ja

näin ollen polkimien etäisyyttä istuimesta voidaan säätää. Myös selkänojan kulmaa voidaan säätää. Pyörässä on käsijarrut ja vaihteet, vaihdekahva sijaitsee istuimen oikeassa etukulmassa. Polkimiin voidaan liittää erilaisia tukiratkaisuja.

Liitettäessä pyörä peräpyöräksi poistetaan siitä pikalukituksella oleva etupyörä ja kiinnitetään vetoaisa Hase Trets -pyörään. Peräpyörä puolestaan liitetään vetopyörään välikappaleen avulla, joka kiinnitetään vetopyörän akseliin.

I Pyörän vaatima haaramitta on 55-75 cm ja istuimen korkeus maasta on 37 cm. Pyörän leveys on 75 cm ja korkeus 87 cm. Kuljetusta varten pyörän pituus voidaan lyhentää 102 cm:n ja korkeus 52 cm:n. Valmistajan ilmoittama painorajoitus peräpyöränä käytettäessä on 40 kg ja nojapyöränä 65 kg.

KUVA Malike

Peräkkäin poljettavat kolmipyöräiset tandemit

VanRaam Kivo ja Draisin Capitan duo

ISO 9999:12 18 15

Näiden kolmipyöräisten apuväline-tandemien rinnakkaiset renkaat sijaitsevat takana, mikä tuleeekin huomioida ajolinjoissa. Kuljettaja istuu takimmaisella paikalla, mistä tapahtuu pyörän ohjaaminen sekä jarruttaminen. Kivo soveltuu keveän rakenteensa vuoksi lasten ja pienikokoisten aikuisten käyt-

töön. Capitan Duo puolestaan soveltuu noin 120 cm:n pituisesta lapsesta aina aikuiselle saakka. Pyörillä on eroavaisuuksia säätömahdollisuuksissa, lisävarusteissa ja koossa.

Pyöräkohtaiset tarkemmat ominaisuudet ja ohjeet löytyvät käyttöohjeista.

KUVA Julia Honkala

IKivo-apuvälinetandemissa on edessä olevalle avustettavalle pyöräilijälle vartalotuki, poljinkaukalot ja hyvin säätävä ohjaustanko. Etupolkijan polkimet voidaan kytkeä joko vapaalle tai kuljettajan polkimien tahtiin polkemaan pakottaviksi.

Pyörän vaatima minimi haaramitta avustettavalle pyöräilijälle on 50-62 cm. Käyttäjän minimimitta noin 100 cm. Käyttäjien maksimipaino 120 kg/henkilö.

KUVA Malike

ICapitan Duo apuvälinetandemin etupolkimien liike on mahdollista säätää itsenäiseksi, yhtä aikaa takimmaisena avustavan pyöräilijän kanssa pakottavaksi tai täysin vapaalle. Avustettavalle pyöräilijälle on vartalotuki, säädettävä turvavyö ja sääri- tai jalkatuet. Pyöräilijän satulaa ja ohjaustankoa voidaan säätää monin eri tavoin.

Pyörän vaatima minimi haaramitta avustettavalle pyöräilijälle on 58 cm. Kokonaiskantavuus pyörässä on 175 kg. Pyörän pituus on 238 cm ja leveys 71 cm, korkeus 102 cm sekä paino 54 kiloa ilman moottoria ja moottorin kanssa 73 kg.

Rinnakkain poljettavat kolmipyöräiset tandemit

PF mobility Side by side ja Reha Duo,

VanRaam Fun2Go, Huka Pegasus

ISO 9999: 12 18 15

KUVA Malike

KUVA Malike

I Pyörrien vaatima minimi haaramitta on noin 65 cm ja pyöräilijän vähimmäispituus noin 150 cm. Poikkeuksena Duo Reha, johon on saatavana erillinen istuin lyhyemmälle avustettavalle pyöräilijälle, jolloin minimihaaramitta on 60 cm.

Pyörät painavat noin 100 kg. Niissä on kaksi rengasta takana ja niiden leveys on 100-113 cm. Pituutta pyörillä on noin 200 cm. Korkeudeltaan ne ovat noin 110 cm. Rinnakkain poljettavat tandempyörät vaativat melko suuren säilytystilan. Kantavuus rinnakkain ajettavissa pyörissä on 200-225 kg.

Rinnakkain poljettavat tandempyörät soveltuvat noin 150 cm pitkille ja sitä pidemmille pyöräilijöille. Pyöräilijät istuvat omilla tuolimaisilla istuimillaan samassa tasossa vierekkäin, jolloin kommunikointi ja tukea tarvitsevan ajajan asennon seuraaminen onnistuvat. Jatkuva näköyhteys pyöräilijöiden välillä tuo myös turvallisuutta esimerkiksi epileptisen kohtauksen sattuessa.

Avustettavan pyöräilijän polkimien liike on mahdollista säätää itsenäiseksi tai samaan tahtiin avustajan kanssa kulkevaksi. Pyörässä on seison-tajarrut, joten lepotauko on mahdollista pitää pyörässä istuen. Molemmilla polkijoilla on omat ohjaustangot, mutta ohjaustoiminto on avustajan tangossa. Pyörässä on erilaisia ohjaustangon asennon säätömahdollisuuksia mallista riippuen. Pyörän matalan painopisteen ansiosta ajokokemus on vakaa ja turvallinen. Kokemuksemme mukaan suosittelemme aikuisille rinnakkain poljettavaa tandemia peräkkäin poljettavan tandem sijaan. Siirtyminen matalammalle istuimelle on turvallisempaa ja helpompaa. Pyöräilijät istuvat vierekkäin, eikä aikuinen pyöräilijä tällöin peitä ohjaavan avustajan näkyvyyttä.

Rinnakkain poljettavia tandempyöriä on markkinoilla useita. Ne eroavat toisistaan lähinnä istuinten, istuinten säätöjen ja turvavöiden osalta. Rinnakkain poljettavissa tandempyörissä on kaksi rengasta takana ja yksi edessä. Pyörät ovat melko leveitä ja vaativat suurehkon kääntösäteen. Pyörän sähkömoottori helpottaa avustajan polkemista esimerkiksi ylämäessä tai liikkeelle lähdettäessä.

Pyöräkohtaiset tarkemmat ominaisuudet ja ohjeet löytyvät käyttöohjeista.

Yhdistelmäpyörät

Hoening Duett ja Duett Junior, Draisin Plus, VanRaam Opair2

ISO 9999: 121815

Yhdistelmäpyörät soveltuvat lapsille ja aikuisille, jotka eivät itse pysty osallistumaan pyörien ohjaamiseen tai polkemiseen. Pyörän etuosa on pyörätuolin kaltainen istuin, jossa mallista riippuen on erilaisia säätöjä esimerkiksi varjalan tukemista varten.

Erikokoisia käyttäjiä varten yhdistelmäpyörissä on erilaisia jalkatukien pituuden ja kulman sekä selkänojan kulman säätömahdollisuuksia. Tukityynyin ja lisä-

varustein istuin saadaan sopivaksi pienikokoisellekin käyttäjälle. Pyörissä on säädettävät niskatuet ja turvavyöt. Yhdistelmäpyörästä saa helposti irrotetuksi etuosan pyörätuoliksi, jolla voi käydä asioimassa pyöräilyretken lomassa. Pyörän sähkömoottori helpottaa avustajan polkemista esimerkiksi ylämäessä tai liikelle lähdettäessä.

Pyöräkohtaiset tarkemmat ominaisuudet ja ohjeet löytyvät käyttöohjeista.

KUVA Ann-Britt Bade

KUVA Malike

IYhdistelmäpyörät painavat 40-80 kg, mallista ja varustelusta riippuen. Yhdistelmäpyörissä on kaksi rengasta edessä ja niiden leveys on 65-72 cm. Kantavuus kyydissä olijalle on noin 95 kg ja pyörien kokonaiskantavuus on noin 180 kg. Pyörätuoliosan istuimen istuinsyvyys on noin 40 cm ja istuinleveydet vaihtelevat 34-45 cm:n välillä. Selkänojen korkeudet vaihtelevat 52-65 cm:n välillä. Junior Duettissa käyttäjän maksimipaino on 50 kg, istuinsyvyys 36 cm, istuinleveys 30-40 cm ja selkänojan korkeus 53 cm.

Pyörätuolinkuljetuspolkupyörä Velo-Plus²

VanRaam

ISO 9999: 12 18 15

Pyörätuolinkuljetuspolkupyörä mahdollistaa pyöräilyn silloinkin, kun pyöräilijän siirtyminen pois omasta pyörätuolista ei ole mahdollista esimerkiksi vaikean virheasennon ja suuren tuentarpeen vuoksi. Polkupyörän etuosassa on kiinnitysjärjestelmällä varustettu taso, jolle voidaan siirtyä omalla pyörätuolilla.

Pyörätuolinkuljetuspolkupyörän sähkömoottori antaa lisävoimaa esimerkiksi pyöräiltäessä ylämäkeen. Pyörä on melko leveä ja vaatii suuren kääntösäteen. Matalan maa-varansa vuoksi pyörä soveltuu tasaisille reiteille, lähinnä piha- ja lähipyöräilyyn.

KUVA Malike

i Moottoroitu pyörätuolinkuljetuspolkupyörä painaa 87 kg, kokonaiskantavuus on 220 kg ja siinä on kaksi rengasta edessä. Leveyttä pyörällä on 110 cm ja pituutta 240 cm.

Käsipyörä Armbike

Armbike

ISO 9999: 12 18 09

Armbike-käsipyörää ajetaan liikuttamalla ohjaustankoa ylös-alas-suunnassa. Se voi mahdollistaa pyöräilyn henkilölle, jonka käsien toimintakyky ei riitä perinteisen käsipyörän vaatimaan

pyörivään liikkeeseen. Pyörä soveltuu vain melko tasaisille ja kovapintaisille alustoille. Sen ohjaus ja ”polkeminen” tapahtuvat ohjaustangosta. Pyörässä on kaksi takarengasta, tuolimainen istuin ja jalkalauta.

KUVA Malike

i Armbike-pyörää on saatavissa 4 eri kokoa: 12”, 16”, 20” ja 28” renkailla. Malikkeella on koko 20”, jonka sallima maksimipaino käyttäjälle on 75 kg. Istuinleveys on 35 cm ja maksimisäärimitta 41 cm, joten pyörä soveltuu melko pienikokoisille aikuisille. Pyörässä on 7 vaihdetta. Jarrukahva sijaitsee ohjaustangossa. Suurimman koon kantavuus on 95 kg.

Lisävarusteita pyöräilyyn

ISO 9999: 12 18 21

Satulavyö estää pyöräilijää valumasta alas satulasta.

Jalkatuet pitävät pyöräilijän jalat polkimilla.

Hemihanskojen avulla saadaan tuettua pyöräilijän ote esimerkiksi polkupyörän ohjaustankoon.

Säärituet tukevat säären asentoa ja pitävät jalkaterät polkimilla.

Poljinten kammen lyhentäjillä voidaan pyörää muokata sopivaksi lyhyelle pyöräilijälle.

KUVAT Malike

KUVA Malike

Maastovälineitä

Vaikeasti vammaisille lapsille ja aikuisille on olemassa paljon erilaisia välineitä, joiden avulla mahdollistuu liikkuminen luonnossa, poluilla ja metsäautoteillä. Monet näistä välineistä helpottavat myös talvikelissä liikkumista ja osallistumista, vaikka päiväkodin tai koulun tapahtumaan yhdessä toisten lasten kanssa tai asioimista lähiympäristössä.

Maastokelpoisia liikkumisen apu- ja toimintavälineitä löytyy erilaisilla rungoilla,

istuimilla ja renkailla varusteltuina. Niissä on vaihtoehtoja pään ja vartalon asennon tukemiseksi. Lisä- tai asentotyynyillä voidaan tarvittaessa muokata ja tukea käyttäjän asentoa lisää.

Välineen soveltuvuuteen vaikuttavat käyttäjän pituus, paino, toimintakyky sekä vartalon- ja pääntuen tarve. Korkeuseroja sisältävässä maastossa liikuttaessa on hyvä käyttää niin sanottua karkuremmiä kiinnitettynä maastovälineeseen ja kuljettajan ranteeseen.

Maastorattaat GoGo Martin Fernengel GoGo

ISO 9999: 12 27 07

GoGo-maastorattaat ovat kevyet ja ketterät, niissä on alumiinirunko ja verkkomainen istuinkangas. Kahden ison renkaan ansiosta niillä on helppo liikkua hiekalla, nurmella ja metsäteillä. Talvella renkaiden tilalle voidaan vaihtaa sukset, jotka kiinnittyvät renkaiden paikalle pikanapaisilla aksleilla. Maastorattaita voidaan joko vetää tai työntää niiden pituussäädettävistä työntö-/vetoaisoista. Maastorattaissa on myös karkuremmi. Ne on helppo kasata ja koota ilman työkaluja.

i Maksimipaino kuljetettavalle lapselle on 28 kg ja maksimipituus noin 110 cm. Maastorattaiden istuinleveys on 34 cm, istuinsyvyys 21 cm ja selkänojan korkeus 63 cm. Maksimisäärimitta on 40 cm. Aisojen ollessa säädettyinä lyhimmillä on maastorattaiden pituus 128 cm ja ne painavat 8 kg.

KUVA Janne Ruotsalainen

Monitoimirattaat Wike Special Needs Large Wike

KUVA Malike

Monitoimiratas Wike on L-kokoinen polkupyörän peräkärri, joka soveltuu käytettäväksi rattaina ja polkupyörän peräkärrynä. Sitä voidaan käyttää joko yhden tai kahden lapsen kanssa tai yhden pienikokoisen aikuisen kanssa.

Käytettäessä rattaissa kääntyvää pientä 6" eturengasta, ne kääntyvät näppärästi

ja soveltuvat kaupunkioloihin. Kun rattaiden kääntyvä 6" rengas korvataan isolla 16" kiinteällä renkaalla saadaan kärrystä juoksurattaat. Rattaissa on 3-pisteturvavyö. Lisätyynyillä ja muilla asennon tukemisen ratkaisuilla istujan asentoa saadaan tuettua tarpeen mukaan. Juostessa on hyvä käyttää rattaissa olevaa karkuremmiä.

KUVA Janne Ruotsalainen

IWike-monitoimirattaiden pituus on 122 cm, leveys 81 cm, korkeus 112 cm ja paino 15 kg. Istuimen leveys on 61 cm, selkänöjan korkeus 86 cm ja jalkatilan pituus 86 cm. Rattaiden kantavuus on 57 kg ja kyydissä olijan maksimipituus 162 cm. Kokemuksemme mukaan Wike-monitoimirattaiden käyttäjän sopivampi maksimi pituus on noin 150 cm. Tällöin käyttäjän pää ei osu tai hankaa kattoon.

Monitoimiratas Kangoo, Classic- ja Vario-malli

BoGeTec

ISO 9999: 12 27 07

Kangoo-monitoimirattaat soveltuvat vaikeasti vammaisille lapsille ja nuorille, jotka tarvitsevat vahvan tuennan vartalolle ja niskalle. Monitoimirattaat soveltuvat käytettäväksi maastossa, lumella, jäällä, asfaltilla sekä polkupyörän peräkärrynä.

Rattaisiin on saatavana monenlaisia tuki- ja istuintyynyjä, 5-pisteturvavyö sekä sade- ja hyttysuojia. Rattaissa on iskuvaimennus ja istuma-asennon kaltevuuden säätö. Rattaisiin voidaan vaihtaa iso kiinteä tai pienempi kääntyvä eturengas tai polkupyörän vetoaisa. Talvella renkaisiin voidaan kiinnittää erikseen teetettävät suksikotelot tai luistinterät. Näin mahdollistuu myös rattaiden liikkuminen jäällä ja lumella.

Rattaiden purkaminen ei vaadi työkaluja ja ne taittuvat pieneen tilaan kuljetuksen tai säilytyksen ajaksi. Monitoimiratas Kangoo Variossa on kulma- ja pituussäädettävät jalkatuet. Kangoo Classic -mallissa jalkatukien asento on ainoastaan pituussäädettävä.

KUVA Anu-Maija Kärjä

KUVA Julia Honkala

i Rattaiden kokonaispaino on koosta riippuen noin 15-17 kg ja niiden kokonaiskantavuus on noin 40 kg (koko 2) ja noin 60 kg (koko 3). Renkaiden koko on 20" ja kääntyvän eturenkaan koko on 10".

Koossa 2 istuinsyvyys on 33 cm, istuinleveys 35 cm ja selkänöjan korkeus 65 cm. Koossa 3 istuinsyvyys on 43 cm, istuinleveys 39 cm ja selkänöjan korkeus 75 cm.

Rattaat Largoo

BoGeTec

ISO 9999: 12 27 04

KUVA Janne Ruotsalainen

Largoo-rattaat ovat vaikeasti vammaisille nuorille ja aikuisille tarkoitettu avustetun liikkumisen apuväline. Ne soveltuvat ympärivuotiseen käyttöön ja niillä voidaan liikkua poluilla, helppokulkuisessa maastossa sekä lumella ja jäällä. Rattaisiin on suuret 20” renkaat sekä lisäksi saatavana on 10” kääntyvä eturengas. Largoo-rattaissa on iskuvaimennus sekä kaasujousella toimiva istuma-asennon kaltevuuden säätö. Rattaisiin on saatavana monenlaisia tuki- ja istuintyynyjä sekä sade- ja hytтыssuoja. Rattaiden kuppimaiseen istuimeen saa-

daan 5-pisteturvavyöllä ja tukityynyillä tuettua vartalo ja niska napakasti. Rattaissa on kaatumaraudat.

Malikkeen rattaisiin on lisävarusteena asennettu säädettävä poskituellinen niskatuki.

i Largoo-rattaista on saatavana koot L ja XL. Rattaiden istuinsyvyys on 43/45 cm, istuinleveys on 39/49 cm ja selkänojan korkeus on molemmissa 75 cm. Rattaiden paino on 28/32 kg ja käyttäjän maksimipaino on molemmissa 100 kg.

Pyörätuoli Largo

BoGeTec

ISO 9999: 12 22 18 ja 12 27 04

KUVA Malike

P yörätuoli Largo soveltuu vaikeasti vammaisille aikuisille, jotka tarvitsevat hyvän tuennan vartalolle ja niskalle. Se on varustettu kolmella suurella renkaalla, joiden ansiosta liikkuminen onnistuu sisätilojen lisäksi myös ulkona nurmikolla, hiekalla ja lumella.

Pyörätuoli Largoossa on iskuvaimennus, käyttö- ja seisontajarrut sekä kaasujousella toimiva istuma-asennon kaltevuuden säätö. Siihen on saatavana kaatumaraudat sekä monenlaisia tuki- ja istuintyynyjä. Tarvittaessa vartaloa ja niskaa saadaan tuettua 5-pisteturvavyöllä ja tukityynyillä. Lisävarusteena voidaan asentaa erillinen säädettävä niskatuki.

KUVA Ville Muranen

I Pyörätuoli Largoota on saatavana koot L ja XL. Niiden istuintyynyys on koosta riippuen 43/45 cm ja istuinleveys 39/49 cm. Selkänokan korkeus on molemmissa 75 cm. Pyörätuoli Largo on paino on 28/32 kg ja käyttäjän maksimipaino molemmissa 100 kg.

Maastopyörätuoli Hippocampe

Vipamat

ISO 9999: 12 27 04

KUVA Janne Ruotsalainen

KUVA Malike

Maastopyörätuoli Hippocampe on kolmirenkainen monitoimiväline, joka soveltuu monenlaiseen maastoon. Siinä on leveät ilmatäytteiset renkaat, takana työntöaisa sekä edessä vetonaru. Kahden avustajan kanssa maastopyörätuolilla pääsee liikkumaan helpokulkuisessa metsämaastossa esimerkiksi sienestämässä tai marjastamassa. Matala rakenne ja painopiste sekä leveät renkaat tekevät maastopyörätuolista vakaan.

Tukevan istuimen lisäksi tuolissa on käsinojalliset sivutuet, niskatuki ja neopreeninen nelipisteliiviturvavyö. Kyydittävän henkilön vartalon tuentaa voidaan lisätä erilaisten lisä- ja asentotyynyjen sekä tarra-voiden avulla. Siirtymisen helpottamiseksi käsinojat voidaan kääntää pois edestä.

Talvikäytössä eturenkaaseen on kiinnitettävissä suksikotelo, jolloin jäällä ja lumella liikkuminen kevenee. Lisävarusteena on saatavissa sukset, jotka vaihdetaan kuljetuspyörien tilalle. Lisäksi saatavilla on erittäin leveät renkaat, joilla mahdollistuu liikkuminen hiekkarannalla tai esimerkiksi siirtyminen järven jäälle pilkille.

Hippocampe kelluu vedessä ja sillä voi avustaa uimarin veteen ja pois uimasta. Välineestä on saatavissa erikseen uimahallikäyttöön suunniteltu malli.

KUVA Malike

Maastopyörätuoli mahtuu osina jääkiekkovarustekassin kokoiseen tilaan. Hippocampen kokoaminen ei vaadi työkaluja. Valmistajalta on saatavana neljä kokoa (S, M, L ja XL). Käyttäjän maksimipituus on malleissa ilmoitettu jalan pituutena lonkasta kantapäähän. Mitta kasvaa noin 10 cm koon mukaan.

I Maastopyörätuolien istuinsyvyys on 40 cm ja istuinleveys 42 cm. Niiden maksimikantavuus on 130 kg ja kuljetuspituus koosta riippuen on 115-150 cm eturenkaasta työntöaisan päähän mitattuna. Mitta lonkasta kantapäähän on noin: S 70 / M 80 / L 90 / XL 105 cm. Koon XL paino varusteineen on 21 kg.

Maastopyörätuoli Hippocampe Marathon

Vipamat Hippocampe

ISO 9999: 12 27 04

Maastopyörätuoli Hippocampen Marathon malli soveltuu nopea-tempoiseen liikkumiseen asvaltille. Marathon mallin työntökahva on säädettävä ja se mahdollistaa työntämisen usealla eri otteella. Työntäjällä on käytössä myös tehokkaat levyjarrut.

Kaikki renkaat ovat laakeroituja. Väli-neessä on vakiona lähes sileät asfalttirenkaat, jotka ovat parhaimmillaan juoksulenkeillä ja asfalttiympäristössä. Se soveltuu myös pieniä matkoja omatoimiseen liikkumiseen. Takapyörissä on kelausvanteet, mutta etupyörä ei ole kääntyvä. Lisävarusteena on tilattavissa 24" maas-

torenkaat, jotka soveltuvat metsäpoluille ja epätasaisempaan mastoon. Maastorenkaiden suurempi ilmatilavuus tekee maastossa liikkumisesta ja metsäretkistä miellyttävämpiä. Pyörätuoli kulkee pehmeämmin ja kantaa upottavissa kohdissa paremmin.

Vakiovarustukseen kuuluvat muun muassa käsinojat, levyjarrut, säädettävä työntökahva ja säädettävä selkänoja. Valmistajalta on saatavana kolme kokoa (M, L ja XL). Käyttäjän maksimipituus on malleissa ilmoitettu jalan pituutena lonkasta kantapäähän. Mitta kasvaa noin 10 cm koon mukaan.

KUVA Julia Honkala

KUVA Ville uranen

i Maastopyörätuolien istuinsyvyys on 40 cm ja istuinleveys 42 cm. Niiden maksimikantavuus on 130 kg ja kuljetuspituus koosta riippuen on 125-150 cm eturenkaasta työntöaisan päähän mitattuna. Mitta lonkasta kantapäähän on noin: M 80 / L 90 / XL 105 cm. Kokemuksemme mukaan maastopyörällinen Marathon Hippocampe on käyttäjarrujensa ansiosta turvallisempi ja suositeltavampi malli liikuttaessa korkeuseroja sisältävässä maastossa.

Monitoimirattaat xRover

Volter

ISO 9999: 12 27 04

KUVA Janne Ruotsalainen

KUVA Julia Honkala

Monitoimirattaat soveltuvat monenlaiseen maastoon. Koot S ja M soveltuvat myös polkupyörän peräkärreksi vetoaisalla varustettuna. xRover on haastavassakin maastossa vakaa tukevan alumiinirungon ja matalan painopisteen sekä kuljetuspyörien Camber-kulman ansiosta. Rungon sivuputket on suunniteltu kädensijoiksi ja rattaiden sivupehmusteet ovat irrotettavissa sivuputkista. Sivuputket/käsinojat ovat kiinteät ja tästä syystä siirtäminen välineeseen ja siitä pois joudutaan tekemään melko alas/alhaalta. Kiinteä rakenne tekee xRoverista tukevan, mutta samalla se vie paljon tilaa kuljetuksessa ja säilytyksessä.

Monitoimirattaissa on 5-pisteturvavyöt, tarrakiinnitteiset vartalotuet, haarakiila ja rumpujarrut sekä korkeussäädettävä työntökahva. Kyydittävän henkilön vartalon tuentaa voidaan lisätä erilaisten lisä- ja asentotyynyjen avulla.

Lisävarusteena on saatavissa aurinko-, tuuli-, sade- ja hyttysuojat, lämpöpussi,

sukset, maastorengaat, turvaliivi, polvi-tyyny, haaravyö sekä käsien lämmitin työntökahvaan. Saatavana on pieni 6" kääntyvä eturengas esimerkiksi kaupungille ja kauppoihin sekä suurempi vakaa kiinteä 14" eturengas maastoon. Kaikki renkaat ovat laakeroituja. Eturenkaan korkeudella voidaan vaikuttaa istuinkaltevuuteen. Vanteet ovat tilausvaiheessa valittavissa muovisena tai pinnaversioina. Valmistajalta on saatavana kolme kokoa: S, M ja L.

IxRover maastorattaissa käyttäjän maksimipaino on: S 44 / M 80 / L 120 kg. Käyttäjän maksimipituus on: S 120 / M 150 / L 185 cm. Maastorattaiden kuljetuspituus on koosta riippuen 140-212 cm, leveys 75 cm, korkeus 108 cm ja paino varusteineen 28 kg. Istuinleveys on kaikissa 33 cm ja istuimen leveys käsinojien kohdalla 42 cm.

Kokemuksemme mukaan xRover maastopyörätuoli on istuinleveydeltään melko kapea ja se asettaa rajoituksia käyttäjän koolle.

Rattaat Kimba Spring Cross

Otto Bock

ISO 9999: 12 27 07

KUVA Julia Honkala

KUVA Malike

KUVA Janne Ruotsalainen

i Työntökahvan korkeus on säädettävissä 90-115 cm välillä. Ratasalustan maksimikuorman kesto on 50 kg ja leveys on 66 cm. Istuinleveys Spring-istuimessa on koossa 1 19-31 cm ja koossa 2 24-40 cm. Istuinsyvyys on säädettävissä koossa 1 välille 20-30 cm ja koossa 2 välille 26-35 cm.

Kimba Spring Cross on kolmirenkainen ratasalusta, jonka Spring-istuinosa on saatavissa kahta eri kokoa. Istuinosa on kallistettavissa -5-30 astetta.

Cross alustan ansiosta rattaat soveltuvat ympärivuotiseen käyttöön ja niillä voidaan liikkua poluilla, helppokulkuisessa maastossa sekä lumella ja jäällä. Rattaisiin on saatavissa myös vetoaisa, jolla se voidaan

kytkeä polkupyörän perään kuljetuskärryksi. Tuolloin rattaiden eturengas irrotetaan ja aisa kytetään sen tilalle. Rattaissa on suuret renkaat, jousitus ja jarrut.

Rattaisiin on lisävarusteena saatavissa päätuki, turvakaari, vartalontuet, turvavyöt tai -liivi, haarakiila sekä sadesuoja. Lisävarusteiden avulla lapsen asento saadaan tuettua napakasti.

Rattaat JOSI-Wismi

John GmbH®

ISO 9999: 12 27 07

KUVA Malike

KUVA Julia Honkala

JOSI-Wismi-rattaat soveltuvat monenlaiseen käyttöön: kaupunki-, maasto- ja juoksurattaiksi sekä polkupyörän peräkärreiksi. Suurten 20" jousitettujen takarenkaiden ansiosta rattaat kulkevat kevyesti epätasaisessa maastossa, lumessa ja sohjossa. Kiinteään eturenkaan tilalle voidaan kaupunkikäytössä vaihtaa pieni kääntyvä eturengas tai haastavaan maastoon leveä eturengas. Rattaissa on 5-pisteturvavyö ja ne taittuvat kuljetusta varten kokoon rungosta sekä selkänojasta.

Rattaisiin on saatavana lisävarusteena muun muassa kääntyvä eturengas, leveä eturengas, kuomu, erilaisia turvavöitä, pinnasuojia, jalkatukia, sivutukia ja -pehmusteita. Rattaisiin voidaan myös asentaa alusta auton turvaistuimen kiinnittämistä varten ja siihen adaptereilla muunnettava istuinkallistus 35°. Valmistajalta on saatavana kolme kokoa: S, M ja L. Käyttäjän

KUVA Julia Honkala

maksimipaino on 85 kg. Malikkeella on rattaista koot S ja L.

i Rattaiden istuinleveys on 47 cm ja koko leveys 79 cm. Kokonaispituus työntöaisasta eturenkaaseen on S koossa 156 cm ja L koossa 178 cm. Rattaat painavat koosta riippuen 16-19,5 kg.

Juoksurattaat Freedom

Advance Mobility

ISO 9999: 12 27 07

KUVA Malike

Suuret Freedom-juoksurattaat soveltuvat liikkumiseen helppokulkuisessa maastossa. Rattaat ovat kevyet ja isojen renkaiden ansiosta ne liikkuvat epätasaisellakin alustalla. Rattaat on varustettu käsijarrulla ja niiden takarenkaissa on seisontajarrut. Rattaissa on säädettävä 5-pisteturvavyö. Takarenkaissa on iskuvaimennus ja rattaiden istuin on kangasta. Rattaiden selkänojan kulmaa voidaan säätää. Niissä on hyvin tuulelta ja sateelta suojaava kuomu.

Erilaisilla tyynyillä istujan asentoa voidaan muokata esimerkiksi silloin, kun henkilö ei

voi istua pystyasennossa. Rattaissa on karkuremmi, jota tulee käyttää ainakin juostessa ja mäkisessä maastossa. Karkuremmi on työntökahvassa ja se kiinnitetään työntäjän ranteeseen. Rattaiden kasaaminen kuljetusta ja säilyttämistä varten ei vaadi työkaluja.

I Rattaiden maksimikantavuus on 90 kg, istuinleveys on 37 cm, istuinsyvyys 36 cm ja selkänojan korkeus 70 cm. Freedom-rattaiden kokonaispaino on 16 kg, leveys 78 cm, korkeus 110 cm ja kokonaispituus 175 cm.

Maastokärry Joelette

Ferriol Matrat Joelette

KUVA Malike

Maastokärry Joelette liikkuu kahdella renkaalla avustajien vetäessä ja työntäessä sitä etu- ja taka-aisoista. Saatavana on myös yksirenkainen alusta. Väline vaatii aina kaksi avustajaa. Se soveltuu vaativiin maastoihin ja kapeille poluille. Etummaiselle avustajalle on käytössä kannatinvaljaat. Takimmaisella avustajalla puolestaan on käsijarru ja työntöaisan korkeudensäätö.

Joeletten istuin on 78 cm korkeudella maasta. Istuin on hieman korkealla siirtymisen ja siirtämisen kannalta. Istuimessa on niskatuki, 4-pisteturvaliivi, lantiovyö,

jalkalaudan korkeuden säätävän säärionan pituussäätö sekä kiinnitysremmit jalkalau-doissa.

Ennen kuin henkilö siirretään istumaan maastokärryyn, on kärryn seisontaan tarkoitetut tukijalat siirrettävä ylös ja takimmaisena avustajan asetettava paikalleen pitämään kärryä pystyssä.

i Joeletten istuinleveys on 46 cm, istuinsyvyys 38 cm ja selkänojan korkeus 47 cm. Säärimita on säädettävissä 40-56 cm välille. Joeletten kokonaisleveys on 61 cm ja paino 31 kg.

Nokkapyörät

FreeWheel, MTC, Stricker ja Adventus

ISO 9999: 12 24 99

KUVA Malike

Nokkapyörä on pyörätuoliin kiinnitettävä lisäpyörä, joka nostaa pyörätuolin pienet tukipyörät irti maasta. Lisäpyörä sijoittuu pyörätuolin eteen ja kiinnitetään mallista riippuen esimerkiksi pyörätuolin kiinteisiin jalkatukiputkiin tai adapterilla runkoon. Nokkapyöriä on saatavana eri valmistajilta. Osa malleista sopii useisiin pyörätuolimalleihin ja osa on mallikohtaisia.

Nokkapyörän avulla pyörätuolista tulee maastokelpoinen. Pehmeässä maastossa ja sohjossa liikkuminen onnistuu kevyem-

min. Myös kivien, puiden juurien ja korokkeiden ylitys helpottuu. Nokkapyörä lisää pyörätuolia käyttävän henkilön oma-toimisuutta ja helpottaa liikkumista ulkona myös talvella. Se helpottaa sekä itsenäisesti kelaavan, että avustettuna liikkuvan henkilön liikkumista.

Nokkapyörän mahdollisuutta kannattaa miettiä jo pyörätuolin hankintavaiheessa, jotta voidaan valita pyörätuolimalli, johon on saatavissa sopiva nokkapyörä. Pyörätuolin maasto- ja talviominaisuuksia voidaan lisätä myös maastorenkaiden avulla.

Maastorenkaat

ISO 9999: 12 24 99

Tavalliset pyörätuolin renkaat voidaan vaihtaa leveisiin maastorenkaisiin, jotka helpottavat liikkumista soralla, maastossa ja lumella. Maastorenkaiden hankkimista toiseksi renkaiksi kannattaa miettiä jo pyörätuolia ostettaessa, jolloin ne on helppoa saada samalta toimittajalta.

KUVA
Janne Ruotsalainen

Maastorollaattori Veloped Trionic

ISO 9999: 12 06 06

Maastorollaattori Trionic Velopedissa on suuret renkaat ja se helpottaa liikkumista maastossa ja lumella silloin, kun henkilöllä on esimerkiksi tasapainovaikeuksia tai pelko kaatumisesta. Nivellettyjen eturenkaiden ansiosta maastorollaattori pystyy ylittämään jalkakäytävän reunat ja liikkumaan epätasaisessa maastossa.

Maastorollaattorissa on liike- ja pysäköintijarru sekä ilmatäytteiset renkaat, jotka ovat irrotettavissa pikalukituksella. Siinä on myös istuinkangas ja sen saa kasaan kuljetusta varten. Valmistajalta on saatavana kaksi kokoa: M ja L.

KUVA Malike

i Maastorollaattorin käyttäjän suosituspituus on koossa M 154-194 cm ja koossa L 185-210 cm. Kokonaisleveys koon mukaan: M 76 cm ja L 79 cm. Työntöaisa on säädettävissä koossa M 77-97 cm:n ja koossa L 84-104 cm:n korkeudelle. Istuinleveys on molemmissa 44 cm, istuinsyvyys 25 cm ja käyttäjän maksimipaino 150 kg. Maastorollaattorin kokonaispaino on koon mukaan 12,8-13,5 kg.

KUVA Topi Ylä-Mononen

KUVA Nikita Tikka

Talvivälineitä

Erilaiset pulkat ja kelkat mahdollistavat vaikeasti vammaisten lasten ja heidän perheidensä osallistumisen tavallisiin lapsiperheiden toimintoihin ja leikkeihin. Näillä apu- ja toimintavälineillä mahdollistuu lapsen yhdenvertainen osallistuminen, integraatio ja inklusio päiväkodissa ulkoiltaessa ja leikittäessä sekä koulussa väli- ja liikuntatunneilla. Jo muutamalla koulun tai kunnan käytössä olevalla välineellä mahdollistuisi liikkuminen lumella, mäenlasku ja luistelu yhdessä muiden lasten kanssa.

Pyörätuolilla liikuttaessa lumi ja sohjo vaikeuttavat tai jopa estävät liikkumisen lähiympäristössä. Pyörätuolin tukipyöriin kiinnitettävillä pienillä suksilla helpottuu lumisessa/sohjoisessa lähiympäristössä liikkuminen. Talvivälineistä löytyy myös ratkaisuja lumella ja jäällä liikkumiseen vaikeasti vammaisille aikuisille. Valtaosa talvivälineistä on varsin yksinkertaisia ja helppoja käyttää, ja ne soveltuvat useam-

man henkilön käytettäväksi. Turvallisuuden vuoksi on huomioitava mahdollisen lisäavustajan tarve ylä- tai alamäessä.

Jäällä liikkuminen on hyvä vaihtoehto etenkin silloin, kun liikutaan suurikokoisten vaikeasti vammaisten aikuisten kanssa. Vastus jäällä liikuttaessa on pieni ja se onkin kevyempää kuin lumella liikkuminen. Suomessa löytyy hyviä lähiluistelukenttiä ja jäähalleja, sekä talvikohtaisesti retkiluisteluratoja, joissa voi liikkua esimerkiksi luistelukelkalla. Oikeanlainen apuväline mahdollistaa vaikeavammaisen lapsen tai aikuisen osallistumisen perheen tai lähiyhteisön talviseen ulkoiluun.

Hiihtokelkkaa voi vetää aisojen avulla tai liikuttaessa käveltävällä hiekoittamattomalla reitillä sitä voi työntää työntöaisoista. Hiihtokelkalla hiihdettäessä on reitin hyvä olla melko tasainen ja turvallisuuden vuoksi on huomioitava mahdollisen lisäavustajan tarve ylä- tai alamäessä.

Luistelu, hiihto ja lumella liikkuminen

Hiihtoahkio Isolatuhitti ja Lastenhitti

Hiking Travel HIT ky

ISO 9999: 12 27 09

KUVA Janne Ruotsalainen

Isolatuhitti-ahkio kulkee pohjamuotonsa ansiosta hyvin latu-urassa. Ahkiota vedetään tukevilla aisoilla. Ahkiossa ei ole istuinta, mutta siihen voidaan kiinnittää erilaisia, siirrettäviä istuinratkaisuja tarpeen mukaan. Esimerkiksi ralliauton kuppi-istuinella varustettuna ahkio soveltuu hyvin vaikeasti vammaiselle lapselle tai aikuiselle. Lisätukea vartalolle saadaan erilaisilla tyynyillä.

Kuvassa Isolatuhitti-ahkioon on kiinnitetty Malikkeelle tilaustyönä valmistettu muovistuin, jossa on selkänöjan kulman säätö ja turvavyöt.

Lastenhitti on Isolatuhitistä muokattu erityisesti lasten vetämiseen tarkoitettu ahkio. Ahkiossa ei ole kiinteää istuinta mutta siihen voidaan kiinnittää erilaisia istuinratkaisuja. Malikkeen ahkioon on lisätty työntökahva ja selkänöjallinen istuin.

I Isolatuhitin pituus on 180 cm ja Lastenhitin 140 cm. Molempien leveys on 50 cm ja korkeus 19 cm. Isolatuhitin paino ilman istuinta on 12 kg ja Lastenhitin 10 kg.

Hiihto- ja luistelukelkat Offcarr Slittino

Offcarr

ISO 9999:12 27 09

KUVA Malike

Hiihto- ja luistelukelkkoja on saatavana sekä kuppi- että avoistui-mella. Hiihto- ja luistelukelkat soveltuvat hiihtäjille, jotka voivat istua melko pystyssä asennossa. Tarvittaessa kelkkoihin voidaan asentaa erillinen niska-tuki.

Kuppi-istuin antaa hyvän tuen vartalolle. Istuimen antamaan tuen määrään vaikuttaa istuimen selkänojan korkeus. Avoistuin vaatii paremman vartalonhallinnan, sillä sen sivutuet ovat matalat. Avoistui-melliset kelkat soveltuvat kookkaammille henkilöille.

Kelkoissa on lantioturvavyöt ja säädettävä työntökahva. Sukset tai luistimet kiinnitetään kelkkaan karksiteillä. Sukset ovat tavallisen hiihtoladun leveydellä. Jos olet hankkimassa omaa kelkkaa, sen mittoihin voi vaikuttaa yksilöllisesti.

i Malikkeella olevien kelkkojen istuin-leveydet vaihtelevat 34-42 cm:n välillä ja selkänojan korkeudet välillä 35-45 cm. Kaikkien kelkkojen istuinsyvyys on 40 cm. Istuinkorkeus on edessä 30 cm ja takana 20 cm.

Kelkka Snow Comfort

KHW

ISO 9999: 12 27 09

KUVA Janne Ruotsalainen

i Pituus on 120 cm, leveys 50 cm ja paino 14 kg. Kelkan kokonaiskorkeus työntöaisan ollessa paikallaan on 104 cm. Irrottamalla selkänöja ja työntöaista kelkka saadaan esimerkiksi kuljetuksen ajaksi 47 cm korkuiseksi. Käyttäjän maksimipaino on 90 kg ja valmistajan ilmoittama pakkasenkestävyys -20 astetta

Snow Comfort -kelkka soveltuu jäällä ja lumella liikkumiseen sekä loivaan pulkkamäkeen. Kelkassa on selkänöjallinen muotoiltu istuin, niskatuki, sivutuet sekä lantio-, polvi- ja nilkkavyö sekä jarru.

Kelkkaa voi työntää selkänöjassa olevasta työntökahvasta ja/tai vetää keulassa olevasta vetonarusta. Kelkan takana on irrottettava, jarrulla varustettu jalasosa, jolta kelkkaa on mahdollista potkutella potku-

kelkan tapaan ja käyttää avustajan seisomalautana loivaa mäkeä laskettaessa. Talvella kelkka soveltuu myös lumisella väylällä kulkuvälineeksi esimerkiksi kodista päiväkotiin ja päiväkodin ulkoiluhetkissä käytettäväksi.

Vartalon tukemiseen voidaan käyttää lisäksi erilaisia tarravöitä, tyhjiö- ja rouhetyynyjä. Kokemuksemme mukaan GoToSeat-istuintuki ja Stabilo-tyhjiö-/asentotyyny sopii hyvin asennon tukemiseen kelkassa.

Kelkka Snow Baby Fun

KWH

ISO 9999: 12 27 09

KUVA Janne Ruotsalainen

Snow Baby Fun on pienelle lapselle tarkoitettu avustusaisalla varustettu tukeva kelkka mäenlaskuun ja jäälle. Se soveltuu 1-3-vuotiaille käyttäjille. Siinä on tukeva istuin, joka voidaan varustaa 3- tai 5-pistevoilla. Kelkkaa voidaan vetää perässä narun avulla tai työntää säädettävästä avustusaisasta.

i Kelkan pituus on 11 cm, leveys 42 cm ja korkeus 67 cm. Istuimen leveys on 28 cm ja syvyys 40 cm. Selkänokan korkeus 53 cm. Kelkka painaa 6 kg. Avustusaisan korkeus on säädettävissä välillä 67-92 cm.

Ahkio Kamu

Masi

Vahvat ja suurikokoiset niin sanotut työpulkat soveltuvat aikuisen sekä lapsen ja aikuisen yhteiseen käyttöön. Pulkkaan voidaan asentaa esimerkiksi muovinen kuppi-istuin. Kamu-pulkka soveltuu loivien pulkkamäkien laskuun ja muuhun lumella liikkumiseen.

i Masi Kamu-pulkan pituus on 130 cm, leveys 56 cm ja paino 3,5 kg ilman istuinta.

KUVA Janne Ruotsalainen

Pyörätuolin sukset Wheelblades Wheelblades

ISO 9999: 12 24 99

Wheelblades-sukset kiinnitetään pyörätuolin pieniin tukipyöriin ja ne ohjautuvat tukipyörien mukana. Sukset mahdollistavat pyörätuolilla liikkumisen talvella kävelyyn tarkoitetuilla melko kovapohjaisilla väylillä. Sukset ovat tarkoitettu päivittäiseen pyörätuolilla liikkumiseen talviolosuhteissa. Niitä ei ole tarkoitettu urheiluun tai mäenlaskuun eikä liikkumiseen syvässä lumessa.

KUVA Janne Ruotsalainen

Sukset on suunniteltu renkaisiin, jotka ovat halkaisijaltaan 80-200 mm ja leveydeltään 20-60 mm. Sukset säädetään löysämällä säätölevyjen kaksi ruuvia ja säätämällä levyjen etäisyys sopivaksi ja kiristämällä sitten ruuvit. Kiinnitettäessä sukset pyörätuolin pieniin tukipyöriin ne lukitaan nostamalla lukituskahva yläasentoon. Lukituskahvat tulevat kuljetuspyörien ulkoreunoille. Varmista, että suksi pysyy kiinni pyörässä. Sukset on tarkoitettu käytettäväksi manuaalipyörätuoleissa, ei sähköpyörätuoleissa.

KUVA Malike

Suksien lisäksi leveämmät maastokuvioiset renkaat tuovat lisää toimivuutta pyörätuolin talvikäyttöön ja helpottavat lumella liikkumista. Wheelblades-pyörätuolisukset soveltuvat niin itsenäisesti kuin avustettuna liikkuville pyörätuolin käyttäjille.

Sukset rattaisiin/vaunuihin Wheelblades XL Wheelblades

Wheelblades-suksista on saatavilla myös isompi XL koko rattaita varten. Rattaiden etupyöriin kiinnitettävät sukset helpottavat rattaiden työntämistä lumisella kulkuväylällä. Ne on tarkoitettu renkaisiin, joiden leveys on 20-70 mm ja halkaisija 150-300 mm.

Wheelblades XL -suksien erona pyörätuolimalliin on koon lisäksi myös kiinnityskahva, joka on metallin sijaan muovia. Muuten säätäminen ja käyttö tapahtuvat

perus Wheelblades-suksien tapaan löysämällä säätölevyjen kaksi ruuvia ja säätämällä levyjen etäisyys sopivaksi ja kiristämällä sitten ruuvit. Lukituskahvat tulevat renkaiden ulkoreunoille. Varmista, että suksi pysyy kiinni pyörässä.

KUVA Janne Ruotsalainen

i XL-suksien pituus on 39 cm, leveys 12,8 cm ja paino 650 g/kpl.

Sukset pyörätuoliin HT-Suksee

HT-Suksee

ISO 9999: 12 24 99

HT-Suksee-pyörätuolisukset on kehitetty alun perin lastenvaunuille ja -rattaille. Ne helpottavat liik-
kumista sohjoisilla tai huonosti auratuilla pihilla/
teillä ja soveltuvat vain liikkumiseen avustettuna. Suksee-
sukset sopivat kiinnitettäväksi sellaisten pyörätuolien
renkaiden alle, joiden kuljetus- ja tukipyörät ovat melko
samassa linjassa. Sukset ovat helppo ja nopea kiinnittää
niiden kiinnityshihnoilla ja pikalukoilla. Valmistaja on
tehnyt yksilöllisiä kiinnitysratkaisuja myös pyörätuoleihin.

KUVA Malike

Vaunusukset Axso

Axso-vaunusukset antavat mahdollisuuden
työntää lastenvaunuja tai -rattaita myös
lumisilla talvikeleillä. Sukset sopivat lähes
kaikkiin vaunuihin. Renkaat voivat olla leveydeltään
jopa 60 mm ja halkaisija voi olla 80-300 mm. Suk-
sien irrottaminen ja kiinnittäminen käy hetkessä.

KUVA Malike

Luistelun tuki Oiva

Tukimet

KUVA Malike

Luistelun tuen korkeus on säädettävissä
65-105 cm:n korkeuteen. Perusmallissa
on käsikahvat, joista luisteliija saa tu-
kea. Lisävarusteena on saatavissa luistelu-
tuki kyynärtailla ja käsikahvoilla. Se soveltuu
enemmän tukea tarvitseville luistelijoille.

Jos luistelijan käsien toimintakyky on hyvä,
hän saa vahvan tuen ylävartalolle nojaa-
malla kyynärtukiin ja pitämällä kiinni käsi-
kahvoista. Luistelu mahdollistuu silloin esi-
merkiksi luistelijoille, joilla on tasapaino-
vaikeuksia tai alaraajojen lihasten heikkous.
Oiva-luistelutuki löytyy Malikeelta kyynär-
tailla varustettuna.

Soveltava alppihiihto ja lumilautailu

Soveltavaan alppihiihtoon ja lumilautailuun on kehitetty erilaisia apuvälineitä, jotka mahdollistavat lajin kokeilua ja harastamista. Apuvälineillä tuetaan laskijan mahdollisimman itsenäistä suoriutumista.

Avustajalla tulee olla hyvät laskettelutaidot ja rinteessä suoritettu asiantunteva perehdytys välineiden turvallisen käytön varmistamiseksi. Avustajan omien taitojen realistinen arviointi suhteessa vauhtiin, rinteiden vaativuuteen ja säätilaan on paras vaaratilanteiden ehkäisijä.

Avustajan tehtävänä on ennakoida ja selvittää avustusta vaativat tilanteet. On tärkeää sopia, miten ja missä tilanteessa laskija haluaa häntä autettavan. Avustaminen on askel itsenäiseen suoriutumiseen, laskijaa ohjataan ja kannustetaan aina mahdollisimman itsenäiseksi moninaisista tuen tarpeista huolimatta.

Kelkat on suunniteltu niin, että ne ovat ohjattavissa vähäisilläkin vartalonliikkeillä. Kelkkoihin on saatavilla välinekohtaisia lämpöpusseja.

Laskettelukelkka Tempo Duo ja Dualski Pilote

Tessier

KUVA Janne Ruotsalainen

I Tempo Duo -laskettelukelkan istuinleveys on 40 cm ja istuimen selkänöjan korkeus 85 cm. Käyttäjän painoraja on 90 kg. Dualski Pilote-laskettelukelkan istuinleveys on 44 cm ja istuimen selkänöjan korkeus 85 cm. Käyttäjän painoraja on 90 kg. (Pilote-mallia ei enää valmisteta, se on korvattu Tempo Duo -mallilla.)

Nämä laskettelukelkat soveltuvat istumisessa paljon tukea tarvitsevalle nuorelle tai aikuiselle avustajan kanssa. Istuin soveltuu myös lapsille, mikäli istuimessa käytetään asentotyyynyä. Asentotyyyny pienentää istuinta huomattavasti ja mahdollistaa yksilöllisen tuen. Avustaja osallistuu ohjaukseen kelkan avustuskahvasta.

Kelkoissa on säädettävä, korkea selkänöja, lasikuituinen kuppi-istuin, jossa reisi- ja nelipisteturvavyö. Jalkatuessa on pituussäätö sekä nilkkavyö. Kelkoissa on säädettävä iskuvaimennus ja mekanismi, joka mahdollistaa tuolihiissin käytön sekä veto- ja ankkuri- ja sompahissiä varten.

Varustukseen kuuluu myös lämpöpussi. Kelkoissa on kaksi tavallista laskettelusuksea, jotka on helppo irrottaa. Kuljetusta varten kelkka voidaan purkaa. Kelkkojen paino on ilman suksia noin 30 kg. Dualski Pilote on korvattu Tempo Duo -mallilla.

Laskettelukelkka Snowball -lasten Monoski ja Monoski

Praschberger

KUVA Janne Ruotsalainen

i Malikkeella olevien Snowball-kelkkojen istuinleveys/selkänojan korkeudet ovat 30 cm / 27 cm, 32 cm / 28 cm ja 34 cm / 32 cm. Kelkan paino ilman suksea on 12 kg. Monoski-kelkan istuinleveys / selkänojan korkeus on 36 cm / 38 cm. Kelkan paino ilman suksea on 21 kg. Omaa kelkkaa hankittaessa istuin voidaan tilata omien mittojen mukaan.

Snowball -lasten Monoski vastaa rakenteiltaan ja ominaisuuksiltaan aikuisten Monoski-kelkkaa, mutta runko on matalampi kuin aikuisten kelkassa ja istuin on mitoitettu lapsille. Ne soveltuvat lasketteluun avustajan kanssa, jolloin avustaja osallistuu ohjaukseen kelkan avustuskahvasta. Kelkka sopii myös itsenäiseen lasketteluun, jolloin se vaatii laskijalta hyviä käsivoimia ja vartalonhallintaa sekä tukisuksien käytön hallintaa. Lasten koko voi soveltua myös lyhyt- ja pienikasvuksille aikuisille.

Kelkassa on lasikuituinen kuppi-istuin, jossa on lantio- ja reisivyö. Jalkatuessa on pituussäätö ja nilkkavyö. Kelkassa on säädettävä iskuvaimennus ja mekanismi, joka mahdollistaa tuolihissin käytön sekä vetolaite ankkuri- ja sompahissiä varten. Malikkeen kelkkojen avustuskahvaan on asennettu lisävarusteena irrotettava niskatuki, joka tukee pään hallintaa hississä ja estää niskan taakse retkahdusta rinneessä. Kelkassa on yksi tavallinen laskettelusuksi. Kuljetusta varten kelkka voidaan purkaa.

Laskettelukelkka Dynamigue Biski

Enabling Technologies

KUVA Malike

Dynamigue Biski -laskettelukelkka soveltuu istumisessa paljon tukea tarvitsevalle lapsille ja aikuisille avustajan kanssa, jolloin avustaja osallistuu ohjaukseen kelkan avustuskahvasta. Kelkka sopii myös itsenäiseen lasketteleluun, jolloin se vaatii laskijalta hyviä käsivoimia ja vartalonhallintaa sekä tukisukien käytön hallintaa. Istuimessa voidaan käyttää asentotyynyä, joka pienentää istuinta huomattavasti ja mahdollistaa yksilöllisen tuen. Kelkassa on korkeussäädettävä avustusaisa. Malikkeen kelkkaan on asennettu irrotettava niskatuki. Kelkassa on kevyt alumiinirakenne.

Kelkan kuppi-istuimessa on melko korkea säädettävä selkänoja, istuinpehmuste ja

lantio- sekä reisivyö. Kelkan jalkatuessa on pituussäätö ja nilkkavyö. Lisäksi nilkan kulma on säädettävissä pikakiinnikkeillä. Kelkan painopiste on matalalla. Siinä on mekanismi, joka mahdollistaa tuolihiissin käytön sekä avustajan laukaistavissa oleva vetolaite ankkuri- ja sompahissiä varten. Kelkka on iskuvaimennettu, jonka ansiosta selkärankaan kohdistuva rasitus on melko vähäistä. Kelkassa on helposti irrotettavat, 130 cm pituiset erikoissukset.

i Kelkan istuinsyvyys on 49 cm. Se soveltuu maksimissaan noin 185 cm:n pituiselle laskijalle. Käyttäjän sallittu maksimipaino on 110 kg ja kelkan paino 24 kiloa.

Laskettelukelkka Biski, HOC2 Glide

Hands on Concepts HOC

KUVA Janne Ruotsalainen

HOC2 Biski Clide -laskettelukelkka soveltuu istumisessa melko paljon tukea tarvitseville lapsille ja aikuisille avustajan kanssa, jolloin avustaja osallistuu ohjaukseen kelkan avustuskahvasta. Kelkka sopii myös itsenäiseen lasketteluun, jolloin se vaatii laskijalta hyviä käsivoimia ja vartalonhallintaa sekä tuki-suksien käytön hallintaa. Istuimessa voidaan käyttää asentotyynyä, joka pienentää istuinta huomattavasti ja mahdollistaa yksilöllisen tuen. Kelkassa on korkeussäädettävä avustusaisa. Malikkeen kelkkoihin on asennettu irrotettava niskatuki.

Kelkan kuppi-istuimessa on säädettävä selkänoja, istuinpehmuste ja rinta- sekä reisivyö. Kelkan jalkatuessa on pituussäätö ja nilkkavyö. Kelkan painopiste on matalalla ja siinä on mekanismi, joka mah-

dollistaa tuolihiisin käytön sekä vetolaite ankkuri- ja sompahissiä varten. Kelkka on iskuvaimennettu, jonka ansiosta selkärankaan kohdistuva rasitus on melko vähäistä. Kelkassa on kiinteät erikoissukset, joiden irrottaminen onnistuu vain työkalujen avulla. Suksia ei suositella irrotettavan kuljetusta varten.

iMalikkeen kelkkaan on saatavissa kolme erikokoista istuinta, niiden leveydet ovat 34 cm, 40 cm ja 44 cm leveys. Jokaisessa istuimessa istuinsyvyys on 34 cm ja selkänojan korkeus 50 cm.

Käyttäjän sallittu maksimipaino on 90 kg. Se soveltuu maksimissaan noin 185 cm:n pituiselle laskijalle. Kelkan paino on 34 kg.

Laskettelukelkka Bi-Unique Enabling Technologies

KUVA Janne Ruotsalainen

Biski-laskettelukelkka (junior- ja aikuisten koko) soveltuu istumisessa melko paljon tukea tarvitseville lapsille ja aikuisille avustajan kanssa, jolloin avustaja osallistuu ohjaukseen kelkan avustuskahvasta. Kelkka sopii myös itsenäiseen lasketteluun, jolloin se vaatii laskijalta hyviä käsivoimia ja vartalonhallintaa sekä tukisuksien käytön hallintaa. Istuimessa voidaan käyttää asentotyynyä, joka pienentää istuinta huomattavasti ja mahdollistaa yksilöllisen tuen.

Kelkan kuppi-istuimessa on monipisteturvavyöt sekä reisi-, pohje- ja nilkkavyöt. Kelkan painopiste on matalalla ja siinä on

mekanismi, joka mahdollistaa tuolihiissin käytön. Kelkassa ei ole iskuvaimennusta, joka saattaa rasittaa laskijan selkää, mikäli laskuajat ovat pitkiä ja toistuvia. Kelkassa on ilman työkaluja irrotettavat, leikkaavat erikoissukset.

i Junior-istuin soveltuu maksimissaan 170 cm:n pituiselle laskijalle ja aikuisten istuin soveltuu maksimissaan 185 cm asti. Kelkan paino junior-koossa on 21 kg ja aikuisten koossa 30 kg.

Lumilautailun tuki Riderbar Freedom Factory

KUVA Janne Ruotsalainen

Riderbar on lumilautaan kiinnitettävä tukikehikko, joka auttaa lasta tasapainon hallinnassa ja laudan ohjaamisessa. Riderbar voidaan asentaa laskijan koon mukaan kaikkiin lumilautoihin, koska tuen korkeus ja leveys on säädettävissä. Asennuslevyt kiinnitetään lumilautasiteiden alle niihin tarkoitettuilla ruuveilla. Mukana on kahdet erimittaiset korkeudensäätöputket laskijan pituuden mukaan sekä avustuskahva.

Raiderbar sopii erityisesti laskijoille, joilla on alavartalon lihasten ja hallinnan heikkous, hahmottamisen, ymmär-

tämisen tai näkemisen haasteita. Laskija voi käyttää erilaisia tukia, kuten ortooseja tai proteeseja. Paljon tukea tarvitsevilla laskijoilla voidaan hyödyntää tukivyötä selän takana, ja hemihanskoja tukemaan otetta. Raiderbarilla pääsee aitoon lautailun tunnelmaan jo ensimmäisellä lautailukerralla. Se soveltuu useimmille lapsille (noin 50 kg asti), jotka pystyvät seisomaan tuettuna. Avustaja tukee laskemista ohjauskahvasta suksilla. Riderbar toimii parhaiten matto- tai tuoli-

Riderbar painaa ilman lumilautaa 10 kg.

Lumilautailukelkka Twinrider Prodaptive

KUVA Malike

i Junior-koossa käyttäjän maksimipaino on 55 kg ja pituus 155 cm. Istuinleveys 30 cm ja syvyys 25 cm. Kelkkaan on myös selkänojallinen istuin, jossa istuinleveys on 33 cm, syvyys 25 cm ja selkänojan korkeus 31 cm. Twinrider painaa 16 kg.

Twinrider mahdollistaa lumilautailun yksin tai avustajan kanssa. Laskija ohjaa lautaa painon siirron avulla sekä tukikahvoja työntämällä ja vetämällä eli lautaa kiertämällä. Tukikahvat on kiinnitetty kiinteästi lautaan. Kelkkailijalle on jalkaosassa kiristettävät siteet, pehmustetut tuet polville ja turvavyö istuinosassa. Mattohissi on Twinriderilla nousuun soveltuvin. Ankkurihissi soveltuu vetolaitteen

kanssa, mutta vaatii laskijalta erittäin hyvää tasapainoa.

Twinrider soveltuu esimerkiksi pyörätuolia liikkumisessa käyttäville laskijoille, joilla on hyvä istumatasapaino ja kohutuullinen käsien työntö- ja vetovoima. Otetta kahvoista voidaan tukea hemihanskojen avulla. Twinriderista on kaksi kokoa: junioreille ja aikuisille.

Kypäräpuhelimet Useita eri valmistajia

Kypäräpuhelimet helpottavat erityisesti näkövammaisten laskijoiden avustajien ohjeiden kuulemistä. Ne myös säästävät avustajan ääntä ja ovat tärkeä turvallisuustekijä, sillä avustajan ohjeet voivat kadota rinteessä tuuleen ja muihin meluääniin. Kypäräpuhelimien käytöstä voivat hyötyä myös laskijat, joilla on keskittymisen ja hahmottamisen haasteita.

Malikkeella on Snowtalk sena bt intercom, joka on pika-asennettava bluetooth kypäräpuhelin.

KUVA Janne Ruotsalainen

KUVA Katja Pulli

Välineitä vesille

Vesillä liikkua on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota turvallisuuteen. Älä koskaan sido ketään kiinni alukseen ja varmista muutoinkin vapaa irti pääseminen mahdollisen kaatumisen tapahtuessa. Ensisijainen periaate Malikkeen vesillä liikkumisen välineitä käytettäessä on kuitenkin varmistaa, että käytettävä alus ei kaadu missään olosuhteissa. Sääolosuhteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota ja palata maihin olosuhteiden niin vaatiessa.

Useimmat Malikkeen käyttämisestä tukiratkaisuista ovat siirrettävissä yleisimpiin kanoottiin ja veneisiin. Varmista kuitenkin, että haluamasi tukiratkaisu voidaan turvallisesti kiinnittää omaan välineeseen. Vaikeasti vammaisten ihmisten kanssa vesillä liikuttaessa on lisäksi varmistettava riittävä asiansa osaavien avustajien määrä. Jokaista erityistä tukea tarvitsevaa hen-

kilöä kohden olisi hyvä olla oma nimetty avustajansa. Vesillä liikuttaessa käytetään aina asianmukaisia veneily-, melonta-, tai pelastusliivejä. Uimataitoiselle riittää veneily-, tai melontaliivi, uimataidottomalle oikean kokoiset ja oikein puetut pelastusliivit. Huomioi, että edes pelastusliivit eivät aina välttämättä toimi oikein, eli käännä veden varaan joutunut selkäasentoon. Varmista aina, mikäli joku joutuu veden varaan, että hengitysteihin ei mene vettä.

Vaikeasti vammaisen henkilön siirtäminen kajakkiin/kanoottiin/pienveneeseen kannattaa aina tehdä mahdollisuuksien mukaan kuivalla maalla. Tällöin riski aluksen liikkumisesta pois alta on pienin ja vaaraa päätyä veteen siirron aikana ei ole. Kovalla maalla myös avustajien turvallisuus siirroissa pystytään paremmin varmistamaan.

Ilmatäytteinen kajakki AdvancedFrame Convertible Advanced elements

KUVA Veikko Somerpuro

Ilmatäytteinen kajakki on tukeva ja turvallinen melonta-alus. Sitä voidaan käyttää joko yksikkönä tai kaksikkona. Kuljetusta varten ilmatäytteinen kajakki mahtuu isoon varustekassiin.

i Kajakin paino varusteineen on noin 35 kg, pituus 460 cm ja leveys 87 cm. Kokonaiskantavuus on 250 kg.

Kajakin/kanootin sivukellukkeet, Stabilaattorisarja universal RTM

Sivukellukkeet RTM Stabilisaattori universal ovat tarkoitettu kanootin tai kajakin vakauttamiseen. Ne koostuvat kahdesta ponttonista ja niiden väliin tulevasta putkesta. Sivukellukkeet kiinnitetään irtohihnoilla alukseen, jolloin ne ehkäisevät aluksen kallistumista ja kaatumista. Ponttonien etäisyyttä toisistaan voidaan säätää. Niitä voidaan käyttää esimerkiksi silloin, kun aluksessa on levoton meloja tai kun halutaan ehkäistä aluksen liiallista kallistelua.

KUVA Julia Honkala

Ilmatäytteiset Handigear-kanootin sivuponttonit

Handigear

KUVA Julia Honkala

Kanootin sivuille kiinnitettävät isot ilmatäytteiset ponttonit tekevät kanootista erittäin vakaan. Niitä voidaan käyttää esimerkiksi silloin, kun aluksessa on levoton meloja tai kun halutaan ehkäistä aluksen liiallista kallistelua. Ponttonit sopivat ainoastaan alle 4,5 cm leveisiin parraslistoihin.

Katamaraanipuut

Katamaraanipuilla voidaan yhdistää kaksi kanoottia toisiinsa ja siten vakauttaa niitä. Katamaraanipuut sidotaan kiinni aluksen rakenteisiin. Liikettä myötäilevä, mutta taittumaton nivel katamaraanipuissa vähentää riskiä sidosten irtoamiseen ja mahdollistaa kanoottien luontaisen liikkeen.

KUVA Malike

Kanoottituoli

Kanoottituoli on kevyt solumuovilla päällystetty siirrettävä tuoli. Sen selkänoja ja sivutuet antavat vartalolle tukea. Kanoottituoli voidaan kiinnittää kanoottiin, veneeseen tai sitä voidaan käyttää taukopaikoilla. Vesillä liikuttaessa tuoli kiinnitetään alukseen. Istujaa ei saa koskaan kiinnittää tuoliin!

Kanoottituolin kanssa voidaan käyttää asennon tukemiseen lisätyynyjä tai esimerkiksi säädettävää Handiposen tukijärjestelmää, jossa on tarrakiinnitteiset niska-, lantio-, ja haaratuet.

KUVA Malike

KUVA Julia Honkala

Muita välineitä

Pöytä- ja lisävarusteteline ADA Lap

Symmetric designs

ISO 9999: 12 24 99

ADA Lap on helppo-käyttöinen pöytä- ja lisävarusteteline, johon on saatavana erilaisia lisävarusteita esimerkiksi kameran tai vapatelineen kiinnittämiseksi.

Tarrakiinnityksellä siihen voidaan kiinnittää esimerkiksi puhelin tai tabletti. ADA Lap on helppokäyttöinen, se pysyy tukevasti paikoillaan käyttäjän istuintyynyn alla pyörätuolissa. Sitä voidaan käyttää myös esimerkiksi nojatuolin istuintyynyn alle asetettuna, jol-

KUVA Malike

loin käyttäjän paino pitää sen paikoillaan. Korkeuden säätö ja eri pituisen kiinnitystolpan vaihto onnistuu helposti pikakiinnikkeellä.

Tyhjiö- ja asentotyynyt Stabilo

NOEL s.c.

ISO 9999: 18 09 31, 18 09 42 ja 18 09 45

KUVA Malike

Stabilo-tyhjiö- ja asentotyynyt ovat muokattavissa yksilöllisesti, jolloin tuki saadaan sinne mihin sitä tarvitaan.

Tyyny sisältää muotoutuvaa rouhetta ja se asetellaan haluttuun asentoon, minkä jälkeen siitä imetään pumpulla ilma pois. Tämän jälkeen tyyny säilyttää muotonsa ja antaa hyvän tuen. Käytön jälkeen tyynyn päästetään venttiilistä ilmaa, jolloin se muuttuu pehmeäksi ja uudelleen muotoiltavaksi.

Asento- ja tyhjiötyynyjä voidaan käyttää erilaisissa arjen tilanteissa ja eri välineissä antamassa tarvittavaa lisätukea. Niitä on saatavissa eri malleja ja eri kokoja.

KUVA Janne Ruotsalainen

Monitoimi-istuin Stabilo

NOEL s.c.

ISO 9999: 18 09 21 ja 18 09 31

Stabilo-multiseat on metallirunkoinen monitoimi-istuin, jossa on neopreenipintainen tyhjiötyynypehmuste. Monitoimi-istuimen pehmuste muotoillaan haluttuun asentoon imemällä mukana tulevalla pumpulla ilma pois, tyyny jää haluttuun muotoon ja tukee yksilöllisesti käyttäjän asentoa. Istuimessa on tarra-vyö. Pintamateriaali on miellyttävän pehmeä käyttää, eikä istuimeen muodostu kovia, käyttäjää painavia taitoksia. Monitoimi-istuinta voi käyttää myös keinuna. Malikkeella on monitoimi-istuimesta koot M ja L.

i Monitoimi-istuimen istuinsyvyys
M 35 / L 40 cm, istuinleveys
M 38 / L 42 cm, selkänöjan
korkeus M 49-59 / L 69-78 cm.

KUVA Julia Honkala

Uintituki Stabilo Bath-Bagel

NOEL s.c.

ISO 9999: 09 33 39

KUVA Malike

Stabilon uintituki on uimisen ja kylpemisen turvallisuutta lisäävä apuväline erityislapsille, jotta lapsi voi nauttia veden suomasta painottomuuden tunteesta turvallisesti.

Tuki ei rajoita liikkumista, vaan lapsi pääsee nauttimaan vesileikeistä hyvinkin vapaasti.

Käyttö aina aikuisen valvonnassa!

Kylpytuki Splashy

Firefly by Leckey

ISO 9999: 09 33 03 ja 18 09 21

Splashy kylpytukea voi käyttää asennon tukemiseen esimerkiksi suihkussa, ammeessa, uima-altaalla ja -rannalla sekä lattialla. Istuimen selkänojassa on kaltevuuden säätömahdollisuus, minkä ansiosta Splashy soveltuu lapsille, jotka eivät kykene omatoimisesti istumaan ja kannattelemaan päätään.

Kylpytuessa on 5-pistevyöt, joita voi käyttää myös 3-pistevoinä lantiolla, mikä puolestaan helpottaa lapsen pesemistä. Splashy on erittäin kevyt ja se voidaan asettaa esimerkiksi kylpyammeen pohjalle niin, että lapsi pystyy istumaan sopivalla korkeudella vedessä.

KUVA Malike

Koko 1 sopii 1-8-vuotiaille lapsille ja koko 2 sopii 7-14-vuotiaille. Koossa 1 selkänojan korkeus on 61 cm ja koossa 2 nojan korkeus on 72 cm.

Istuintuki GoToSeat

Firefly by Leckey

ISO 9999: 18 09 21 ja 18 09 48

KUVA Malike

FireFly GoTo -istuintuki on suunniteltu tilapäiseen käyttöön, antamaan lisätukea lapsen ylävartalon asennon säilyttämiseen. Se soveltuu lapsille, jotka eivät kykene omatoimisesti istumaan. GoTo-istuintuessa on 5-pistevyöt ja korkeussäädöt vartalo- ja niskatuelle. Istuintuki on kevyt, monikäyttöinen ja kiinnitettävissä hihnoilla erilaisiin selkänojallisiin istuimiin. Varmista, että istuin on vakaa ja tarkkaile lapsen asentoa käytön aikana.

Istuimen avulla lapsi on mukana arjen touhuissa. Sitä voidaan käyttää esimerkiksi ostoskärryissä, keinussa tai ruokapöydän tuolissa, rattaissa, selkänojallisissa kelkoissa ja junan tai lentokoneen istuimissa. Tarkasta lupa käyttöön lentoyhtiöltä ennen matkaa. Istuintukeen on saatavana myös sitteriosa, jonka avulla istuintukea voidaan käyttää lattialla istumiseen. Sitteriosan selkänojassa on kulmansäätö.

i Käyttäjän maksimipaino koossa 1 on 15 kg ja koossa 2 30 kg. Ikäsuositus on noin 1-3 vuotta koossa 1 ja 3-8 vuotta koossa 2.

Malikkeella on GoTo Seat -istuintuesta koko 1 ja 2.

Istuintuki Scallop

R82

ISO 9999: 18 09 21 ja 18 09 48

Istuintuki Scallop soveltuu henkilöille, joiden istuminen vaatii kevyesti lisätukea lattialla tai tuolissa istuessaan. Se on joustava, simpukkamainen istuin, joka antaa tukea mutta ei estä liikku- mista. Istuintuki on kevyt kuljettaa mu- kana ja näppärästi kasaan menevä. Ma- likkeella on Scallopia koot 2 ja 4.

i Käyttäjän mak-
simipaino on
koossa 1 15 kg,
koossa 2 22 kg,
koossa 3 29 kg ja
koossa 4 70 kg.

Monitoimialusta Scoot

Firefly by Leckey

ISO 9999: 12 27 15

KUVA Julia Honkala

KUVAT Malike

i Scootin istuinleveys on 23 cm ja selkä-
nojan korkeus 30 cm. Jalkalevyn asen-
nusetäisyys selkänojasta on 52-63 cm.

Scoot-monitoimialusta on pie-
nelle lapselle suunniteltu
apuväline, joka antaa mahdol-
lisuuden liikkua, leikkiä ja tutustua
ympäriä olevaan maailmaan. Se on
suunniteltu 2-6-vuotiaille lapsille,
riippuen kuitenkin aina lapsen yksi-
löllisestä fyysisestä kehitystasesta,
lanton leveydestä ja jalkojen pi-
tuudesta. Se soveltuu maksimissaan
22 kg painaville lapsille.

Alustassa on neljä eri toimintoa:
konttaus/ryömintä mahallaan, skuut-
taus istuen jaloilla liikuttaen, käyttö
pyörätuolina renkaista kelaten ja
käyttö pyörätuolina avustettuna, jol-
loin avustus työntöaisasta. Alustaa on
helppo muunnella eri käyttötarkoi-
tuksiin. Scootissa ei ole jarruja, jo-
ten sitä on käytettävä tasaisella alus-
talla ja vain aikuisen valvonnassa.

Malikkeella on kaksi mallia, toisessa
on matala selkänoja ja toisessa kor-
keampi selkänoja sekä työntökahva.

Pystyasennontuki Upsee Firefly by Leckey

ISO 9999: 12 07 99

Pystyasennon tuki Upsee soveltuu lapsille, jotka varaavat omille jaloilleen. Se mahdollistaa lapselle kokemuksen toimimisesta pystyasennossa ja harjoittaa lasta kannattamaan painoa omilla jaloillaan sekä jättää lapsen ja aikuisen kädet vapaiksi. Upseeta voi käyttää arkiaskareissa ja leikeissä, kotona ja ulkona esimerkiksi keittiöaskareissa ja -leikeissä, hampaiden pesulla, pallon potkimisessa tai pystyasennossa liikkumisessa.

Pystyasennon tuessa on mukana erikoissandaalit, joihin asetetaan sekä aikuisen, että lapsen jalat. Sandaalien avulla lapsi askeltaa samaan tahtiin aikuisen kanssa.

Valmistajalta on saatavana neljä kokoa; XS, S, M ja L. Malikkeella on Upseesta koot M ja L. Koko M soveltuu 4-6-vuotiaalle lapselle ja koko L soveltuu 6-8-vuotiaalle lapselle.

KUVA Julia Honkala

I Lapsen maksimipaino koossa XS ja S on 15 kg, koossa M 20 kg ja koossa L 25 kg. Liivin mitta olkapäältä lantiolle koon mukaan XS-L 28-42 cm. Kengän koko aikuiselle 36-46 ja lapselle 22-32. Valmistajalta on saatavilla lapsen sandaaleista myös pienempi malli, jossa lapsen kengänkoko on 19-24.

Kengurupussi

KUVA Malike

Kengurupussi soveltuu lapsille, jotka varaavat omille jaloilleen. Se mahdollistaa kokemuksen pystyasennosta, harjoittaa lasta kannattamaan painoa omilla jaloillaan ja jättää taluttajan sekä talutettavan kädet vapaaksi. Kengurupussi mahdollistaa monenlaisen tekemisen yhdessä aikuisen kanssa, jättäen molempien kädet vapaiksi toimintaan. Se mahdollistaa myös hyvän selän asennon taluttajalle. Lapsen yllä oleva pussi tukee hänen asentoaan ja pi-

tää hänen vartalonsa lähellä aikuisen vartaloa. Varmista, että lapsi astuu koko jalkaterällä, eikä esimerkiksi varvista.

Kengurupussia on käytetty muun muassa kävelyssä, hiihdossa, laskettelussa ja arkiaskareissa kotona. Se mahdollistaa myös lapsen leikkimisen pystyasennossa.

Kengurupussin voi omaan käyttöön ompeluttaa paikallisella ompelijalla Malikkeen pussin mallin mukaan.

Aurinkokeinu

<http://www.aurinkokeinu.net/>

ISO 9999: 30 03 06

KUVA Janne Ruotsalainen

Aurinkokeinu soveltuu hyvin vaikeasti vammaisille henkilöille lapsesta aikuiseen. Keinun muotoilu on pesämäisen lämmin, kuin turvallinen syli. Keinussa on säädettävä istuma-asento ja selkänojan kaltevuuden säätö, 5-pisteturvavyö, niskatuki ja haarakiila.

Aurinkokeinu keinuu, pyörii ja joustaa ripustusjousen ansiosta ylös-alas-suunnassa. Keinussa voi esimerkiksi kuunnella musiikkia, katsoa televisiota tai rauhoittua ja levätä. Sitä on helppo liikutella, vaikka olohuoneesta kuistille tai ripustaa se ulos. Aurinkokeinua on saatavana kolme eri kokoa ja jousen jäykkyys on valittavissa keinujan painon mukaan.

i Selkänojan korkeus on koossa S 52 cm, koossa M 62 cm ja koossa L 72 cm. Keinun jousi valitaan keinujan painon mukaan 5-28 kg, 10-55 kg, 12-80 kg, 15-115 kg.

Ulkokeinu

TFH Special needs toys

ISO 9999: 30 03 06

KUVA Julia Honkala

Muotoiltu, muovinen ulkokeinu, johon on turvavyöt/turvalliivi. Keinun kaltevuutta voidaan säätää ripustusnaruista. Saatavana on kolme eri kokoa: pieni, keskikoko ja iso.

Malikkeella on keinusta koot S ja L.

i Pienen keinun korkeus on 56 cm, leveys 33 cm ja istuinsyvyys 30 cm. Ison keinun korkeus on 81 cm, leveys 51 cm ja istuinsyvyys 36 cm.

Ratsastusvyö

KUVA Malike

Ratsastusvyö antaa tukea ratsastajan keskivartalon hallintaan. Siinä on vyötärökahvat, sekä pidemmät käsilenkit. Avustaja varmistaa ratsastusvyön lenkistä, että ratsastaja pysyy paikallaan. Ratsastusvyö on valmistettu tukevasta Ens-tex-kankaasta.

Terapiavyö ratsastukseen

KUVA Malike

Terapiavyö on suunniteltu ja kehitetty yhteistyössä ratsastusterapeuttien ja alan ammattilaisten kanssa. Vyö kiinnitetään vikellysvyön taapaan hevosen ympärille ja siinä on tukevat kahvat, joista ratsastaja saa hyvän otteen.

Pelikassi

KUVA Sanna Völkkiä

Pelikassi sisältää välineet seuraaviin helposti sovellettaviin peleihin: pöytäkeilailu, pöytäpeli, tarkkuusboccia, sisäcurling ja puhallustikka. Hel-

posti ohjattavat ja pienissäkin tiloissa järjestettävät pelit toimivat muun muassa päiväkodissa, koulussa, tapahtumissa ja kotona. Pelit ovat sovellettavissa pelaajan toimintakyvyn mukaan. Ohjeet pelien pelaamiseen ja soveltamiseen löytyvät ja ovat tulostettavissa esimerkiksi Malikkeen kotisivuilta www.malike.fi > Malikkeen materiaalit.

Pelikassi on suuri jääkiekkovarustekassillinen pelivälineitä ja lisäksi pitkät välineet tulevat suksipussissa, sisäcurling omassa erillisessä kassissaan sekä puhallustikan taustalevy erikseen.

KUVA Topi Ylä-Mononen

KUVA Topi Ylä-Mononen

Sienisiepparin voi rakentaa muovilautasesta leikkaamalla siitä viipaleen pois ja lisäämällä lautaseen varren tai pystykahvan.

Pitkävartisia tarttumapihtejä voi hyödyntää vaikkapa sienien poimimiseen.

KUVA Topi Ylä-Mononen

KUVA Eino Koponen

Pystykahvan voi kiinnittää myös marjanpoimuriin, jolloin siitä on helppompaa tarttua ja ulottuvuus paranee. On olemassa myös **kyynärtuellisia pitkävartisia marjapöimureita**. Pystykahvoja voi hyödyntää monenlaisen tekemiseen esimerkiksi kiinnittämällä niitä onkeen tai pilkkiin.

KUVA Janne Ruotsalainen

Ratkaisuja asennon tukemiseen

Toimintavälineen käyttäjän asentoa voidaan tukea ja välinettä muokata yksilöllisemmäksi käyttämällä yksinkertaisia tilapäisiä ratkaisuja. Tällaisina ratkaisuinä toimivat esimerkiksi leveät tarravyöt, erilaiset rouhetyyny, retkipatjat, asento- ja tyhjiötyyny, niskatuet, liukuesteet, hemihanskat, erilaiset peitot ja taljat. Lähinnä mielikuvi- tus asettaa rajoja tilapäisratkaisujen käytölle. Toki turvallisuus on aina tärkeintä.

KUVA Malike

Tyhjiö- ja asentotyyny (Stabilo) ovat muokattavissa yksilöllisesti ja tuke saadaan sinne mihin sitä tarvitaan. Niitä on saatavissa eri mal- leja ja eri kokoja. Katso lisä- tietoa oppaan sivulta 49.

KUVA Malike

Tarravöitä voi om- mella tai teetättää ompelijalla eri le- vyisinä ja pituisina käyttötarpeen mu- kaan. Tarranauhojen avulla voidaan lisätä esimerkiksi lapsen vartalon tuentaa kiinnittämällä se esimerkiksi lapsen vartalon ja hiihto- kelkan tai maasto- pyörätuolin selkä- nojan ympäri.

KUVA Malike

Liukuestettä on saatavissa erikokoisina paloina ja rullatavarana marketeista sekä apuvälinealan yrityksistä. Liukueste asetetaan istuimelle lapsen alle ja se vähentää lapsen asennon liukumista kohti istuimen etureunaa.

KUVA Ville Muranen

Satula- tai haaravyö estää lapsen istuma-asennon valumisen kohti istuimen etureunaa. Vyö kiinnitetään istuimeen ja lapsi istuu sen päälle. Sen jälkeen kiinnitetään kiinnityshihnat, jotka kulkevat lapsen jalkojen välistä estäen asennon valumisen eteenpäin. Satula- tai haaravyön voi ommella tai valmistuttaa ompelijalla sekä tilata apuvälinealan yrityksistä.

KUVA Malike

Rouhetyynyjä löytyy eri malleja ja kokoja marketeista sekä erikoisliikkeistä. Tietenkin on myös mahdollista ommella itse tai teetättää ompelijalla juuri oikean kokoinen ja mallinen tyyny.

Hyvän muotoutuvuutensa ansiosta niillä saa tuettua lapsen asentoa silloin kun toimintavälineen omat tukiratkaisut eivät ole riittäviä.

KUVA Malike

Hemihanskaa voidaan käyttää nyrkistuksen tukemiseen ja otteen parantamiseen esimerkiksi polkupyörän ohjaustangosta.

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista

YK:n vammaissopimuksen tarkoituksena on taata vammaisille henkilöille kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet, ja se korostaa valtion velvollisuutta toimia oikeuksien edistämiseksi ja takaamiseksi sekä syrjinnän poistamiseksi. Sopimuksen keskeisiä periaatteita ovat **yhdenvertaisuus, itsemääräämisoikeus, osallisuus sekä esteettömyys ja saavutettavuus.**

Sopimus sisältää artikloita mm. vammaisten lasten oikeuksista (art. 7), oikeudesta elämiseen itsenäisesti ja osallisuuteen yhteisössä (art. 19), henkilökohtaisesta liikkumisesta (art. 20), koulutuksesta (art. 24), kuntoutuksesta (art. 26) sekä osallistumisesta kulttuurielämään, virkistys- ja vapaa-ajantoimintaan ja urheiluun (art. 30).

YK:n vammaissopimuksella (mm. art. 4, 20 ja 26) Suomi on myös sitoutunut antamaan vammaisille henkilöille saavutettavaa tietoa apuvälineistä ja apuvälineteknologiasta sekä **edistämään apuvälineiden ja apuvälineteknologian saatavuutta, tuntemusta ja käyttöä.**

Vammaissopimus on ollut voimassa Suomessa lain tasoisena 10.6.2016 lukien.

Suomi raportoi määräajoin sopimuksen täytäntöönpanoa valvovalle YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien komitealle toimistaan sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi sekä tapahtuneesta kehityksestä. Komitea tutkii myös yksilövalituksia sopimuksen määräysten rikkomisesta.

Apu- ja toimintavälineen hankinnan askeleet

1.

Testaa

välineen soveltuvuutta kotiympäristössä.

2.

Dokumentoi

(kirjaa, valokuvaa, videokuvaa) kokemukset ja tarvittavat lisätuet ja -varusteet perusteluiksi.

3.

Arvioi

välineen tarvetta ja hyötyä yhdessä oman fysio- tai toimintaterapeutin kanssa, joka voi tehdä suosituksen välineen hankinnasta.

4.

Varmista,

että apuvälinetarve tulee kirjatuksi palvelu- ja kuntoutussuunnitelmaan.

5.

Pyydä

suositus myös hoitavalta lääkäriltä.

6.

Selvitä

mahdollinen maksajataho (terveyden huolto, sosiaalitoimi, opetuksen järjestäjä, Kela, vakuutusyhtiö).

7.

Tee hakemus

kirjallisena ja varmista, että saat myös päätöksen kirjallisena. Tästä on apua, jos joudut hakemaan muutosta päätökseen.

MALIKE

– matkalle, liikkeelle, keskelle elämää

- ✓ **Tarjoamme** osallistumisen mahdollisuuksia vaikeasti vammaisille lapsille ja aikuisille, jotka tarvitsevat toimintavälineen ja toisen ihmisen apua voidakseen osallistua ja liikkua.
- ✓ **Lisäämme tietoa** sekä vaikutamme heidän osallistumistaan ja osallisuuttaan edistäviin asioihin, esimerkiksi toimintavälineiden saatavuuteen.
- ✓ **Toteutamme** yhdessä verkostojen kanssa toiminnallisia kursseja perheille ja aikuisille sekä toimintavälineiden kokeilutapahtumia.
- ✓ **Järjestämme** Ulos talosta, pois pihasta -toimintavälinekoulutusta lähi-ihmisille ja eri alojen ammattilaisille.
- ✓ **Tarjoamme** toimintavälineiden kokeilumahdollisuuksia sekä neuvontaa niiden käyttöön ja hankintaan.
- ✓ **Olemme** osa Kehitysvammaisten Tukiliiton toimintaa ja toimimme valtakunnallisesti ilman diagnoosirajoja. Toimintaamme rahoittaa sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus Veikkauksen tuotoilla.

OTA YHTEYTTÄ

MALIKE

Sumeliuksenkatu 18 B 3krs.
33100 Tampere
malike@tukiliitto.fi
Puh. 040 4839 327
www.malike.fi

MALIKE
Kehitysvammaisten Tukiliitto ry